ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

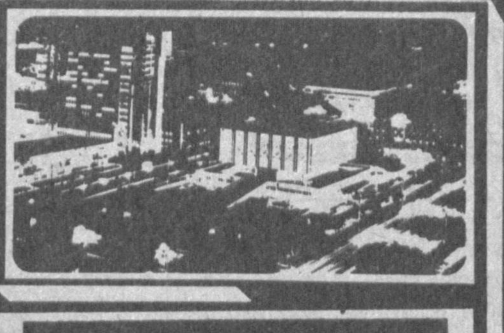

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 85 (8.669) ◆ 1995 йил 24 июль, душанба Сотувда эркин нархда

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҲАВО ФЛОТИ КУНИНИ БЕЛГИЛАШ ТЎҒРИСИДА

Мамлакат қудратини ва иқтисодиётини мустаҳкамлашда, халқаро ва ички қатновни таъминлашда ҳаво флотининг муҳим аҳамиятини эътиборга олиб, Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпанияси кўп минг кишилик жамоаларининг, ҳарбий-ҳаво кучлари ҳарбий хизматчиларининг ва ўқув юртлари профессор-ўқитувчилар таркибининг авиацияни, авиация саноатини ривожлантиришга ҳамда кадрлар тайёрлашга қўшган ҳиссасини назарда тутиб:

1. Август ойининг учинчи якшанбаси «Ўзбекистон Республикасининг ҳаво флоти куни» этиб белгилансин.

2. Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 82-моддасига мувофиқ ушбу масала Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига киритилсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. КАРИМОВ.
Тошкент шаҳри,
1995 йил 21 июль.

Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг тўрт йиллиги олдидан

Туманлар йўқламаси

Шайхонтоҳур

Тараддуд

ЎЗГАРИШЛАР КЎЛАМИ

Мустақиллигимизнинг тўрт йиллиги тантаналари тобора яқинлашмоқда. Бу санани муносиб кутиб олиш учун қизғин тайёргарлик кетмоқда. Шайхонтоҳур тумани ҳокими, Олий Мажлис депутати Атҳамжон Миржалилов билан бўлган суҳбатимиз ана шу улуғ айёмга тараддуд хусусида бўлди.

— Республикамизнинг бутун халқи қатори бизнинг туман меҳнаткашлари ҳам бу кунни ўзгача нишонлашга аҳд қилдилар, — дея сўз бошлади туман ҳокими. — Бунга биргина мисол. Туманимизнинг бир қанча саноат корхоналари байрамга атаб ўзларининг янги эсдалик буюм ва совғаларини тайёрлашга киришдилар. Булар «Орзу», «Малика», «Шарқ гули», «Уста» ҳамда «Матбуот» ишлаб чиқариш бирлашмаларидир.

— **Туманда асосан кўп фарзандли оилалар истиқомат қилишади. Уларнинг яшашлари учун қандай шароитлар яратиб берилмоқда? Кўп фарзандли оилаларни уй-жой билан таъминлаш қай аҳволда?**

— Яқин-яқинларгача кўплаб маҳаллаларимизда на газ, на канализация бор эди. Ҳатто баъзи бир маҳаллалар ичимлик суви билан ҳам таъминланмаган эди. Истиқлолга эришгандан кейин ҳукуматимиз бу муаммоларга катта эътибор бера бошлади. Шунинг учун ҳозирги кунда тумандаги маҳаллаларнинг ҳаммасига газ, канализация ўтказиб бўлинди. Бир сўз билан айтганда 60 километрли газ қувурлари тўла тикланиб бўлинди. Маҳаллалар ичимлик суви билан таъминланди.

Туманнинг Эски шаҳар қисмидаги баъзи бир уйлар бузилиб, ўрнига замон талабларига жавоб берадиган кўп қаватли бинолар қурилмоқда. Қоратош, Шаҳристон мавзелари шулар жумласидандир. Уй соҳибларининг бир қисмига Зарқайнар кўчаси ҳамда «Гулбаҳор» маҳалласида қурилган икки қаватли якка тартибдаги қурилган уйлардан берилди. Иккинчи қисмига якка тартибда уй қуриш учун томорқа ери ажратилди. Хоҳишга қараб уйлари бузилган баъзи бир хонадон эгаларига кўп қаватли турар жой биноларидан уй берилди.

Бундан ташқари ҳозирги кунда туманнинг ҳар бир мавзесида янги турар жой бинолари қад ростламоқда. Гапнинг индаллосини айтганда, шу йилнинг ўзида туманда 60 минг квадрат метр турар жой бинолари фойдаланишга топширилиши керак. Бугунги кунга келиб шунинг 30 минг квадрат метри тўла қуриб битказилди. Айни пайтда Қоратош, Ибн Сино, Генерал Узоқов, Белтепа ва бошқа даҳаларда қолган уйларни фойдаланишга топшириш мақсадида қурилиш-тиклаш ҳамда пардозлаш ишлари жадал суръатларда олиб борилмоқда.

— **Атҳамжон ака, туманда мустақиллик куни байрами тантаналари қаерда ва қандай ўтказилади?**

— Тантана туманимизнинг Анҳор бўйи, Шоирлар хиёбони, Ибн Сино мавзеси, Оймўмо боғи ва бошқа жойларда ўтказилади. Айни пайтда бу ерлардаги тадбирларни ўтказишда аниқ режалар ишлаб чиқилди. Унга асосан жойларда эрталабдан кечгача мусиқа садолари тинмайди. Майдонлар яхшилаб безатилади. Концертларда Алишер Навоий номидаги маданият уйи, туман маданият бўлимига қарашли «Сўғдиёна» вокал-чолғу дастаси ва бошқалар иштирок этишади. Абдулла Қаҳҳор номидаги сатира театри артистлари ўзларининг ичакузди ҳангомалари билан қатнашадилар. Ҳамза номидаги Ўзбек давлат академик театрининг артистлари ҳар хил саҳна асарларидан парчалар ижро этадилар.

Республика ўқувчилар саройи қошидаги машҳур «Чаман» ўзбек болалар фольклор-рақс дастаси, Тошкент давлат цирки артистларининг оммавий чиқишлари мустақиллик байрамига ўзгача файз, завқ-шавқ бағишлайди.

Туман халқ таълими бўлими уюштирган «Илҳом» чашмалари» кўрик-танлови ғолибларининг «Биз мустақил Ўзбекистон болаларимиз» номли адабий-бадиий театрлаштирилган катта томошалари бўлиб ўтади.

Яна шуни айтиб ўтиш керакки, байрамга бағишланган тадбирлар туманимизнинг ҳар бир корхона, қурилиш ташкилотлари, ўқув юртларида ўтказилади.

Туман ҳудудида жойлашган ҳамма умумий овқатланиш корхоналари, савдо ташкилотлари бу борада бирмунча ишларни амалга оширишади. Улар байрам ўтадиган ҳамма ерда халқимиз азалдан суюб истеъмол қилган таомларни тайёрлашади. Саноат моллари кўргазмаси ташкил этилади. Дала ноз-неъматлари сотувга қўйилади.

— **Санъаткорлар шаҳар дастурида ҳам қатнашадими?**

— Албатта, масалан, Алишер Навоий номидаги маданият уйи қошидаги «Дилрабо» халқ ашула ва рақс дастаси қизлари ўзларининг рақслари билан ҳамшаҳарларимизга завқ-шавқ бағишлайди. 3-маданият уйининг «Сўғдиёна» вокал-чолғу дастаси, 3, 11,23-мусиқа мактабларининг иқтидорли талабалари ва кўплаб бошқа жамоалар шаҳар тадбирларида фаол иштирок этишади.

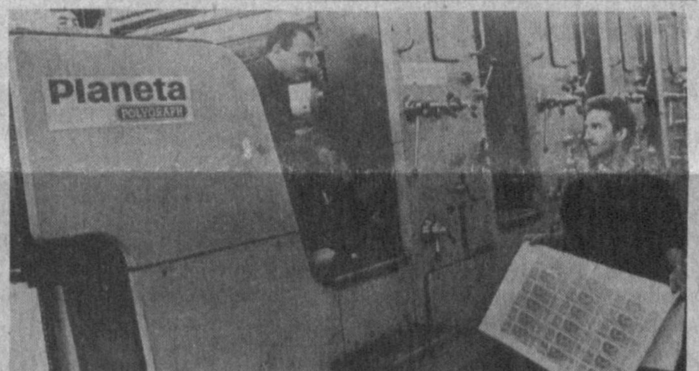

«Малика» ҳиссадорлик жамияти тумандаги энг йирик корхоналардан бири ҳисобланади. Бирлашма ҳиссадорлик жамиятига ўтгач ишчи ва хизматчиларнинг моддий манфаатдорлиги ошди.

Тошкент матбаа комбинати эса корхонага янги технологияни жорий қилиш бўйича кейинги вақтларда муайян муваффақиятларга эришди.

СУРАТЛАРДА: «Малика» ҳиссадорлик жамиятининг бичув цехида. Тошкент матбаа комбинатидаги замонавий машиналардан бирининг кўриниши.

Мулкни — ҳақиқий эгасига

АКЦИЯЛАР ҚИЙМАТИ ОШМОҚДА

«Шарқ гули» ишлаб чиқариш бирлашмаси 1993 йили ҳиссадорлик жамиятига айлантирилганди. Корхона жаъми 8901 та қимматли қоғозларни чиқарди. Шундан 411 таси имтиёзли, 8490 таси оддий акциялар эди. Имтиёзли акциялар фабрикада 15 йилдан кўп ишлаган ишчи ва хизматчиларга иш фаолиятига қараб корхона ҳисобидан берилди. Қолган қимматли қоғозлар бирлашма меҳнаткашларига сотилди.

Ишчи ва хизматчилар акцияни сотиб олган кундан бошлаб масъулиятни илгаригиданда кўпроқ ҳис қилган ҳолда меҳнат қила бошладилар. Чунки улар пулни корхона фойдаси ҳисобидан эмас, балки чўнтагидан тўлади-да. Ишчилар шу кундан бошлаб асосан сифат ва самарадорликка эътибор бердилар. Корхона таъминот бўлимидагилар эса ишчиларга хом ашёни ўз вақтида етказиб беришга ҳаракат қилишди. Ҳисобчилар эса меҳнаткашларнинг ишини ҳисоб-китоб қилиш, корхоналарга банкдан пул ўтказиш ва бошқаларни тезлаштирди. Хуллас, ҳамма ўз ишига ижодий ёндошган ҳолда ишлади.

Ишчилар корхонанинг ҳақиқий хўжайини бўлгандан кейин маҳсулот ишлаб чиқаришдан ташқари уни қандай қилиб сотишни ҳам ўрганиб олишди. Бунда ҳиссадорлик жамияти бошқаруви кенгашининг раиси Саида Ғаниеванинг ҳиссаси катта бўлди. Чунки у корхонада ишлаб чиқарилган маҳсулотларни сотиш учун елиб-югурди. Шартномалар тузди.

Ҳозирги кунда ҳиссадорлик жамиятига ўтган баъзи корхоналар ишни яхши йўлга қўёлмаётганлиги сабаб акция эгаларига дивиденд тўлай олмаяптилар. «Шарқ гули»да эса бунинг акси. Мисол учун шу 1993 йил 4-чорагидаёқ қимматли қоғоз эгалари 100 фоиздан дивиденд олдилар. 1994 йил 1-чорагида ҳам шундай бўлди. 2-чоракда эса акциянинг ҳар бирига 200 фоиз фойда қўшилди. Ўтган йил 3,4-чорак ҳамда шу йилнинг 1-чорагида ҳам 100 фоиз дивиденд олиниши кутилмоқда.

— Мен ҳам барча қатори шу акциялардан 40 тасини сотиб олган эди, — дейди ҳисобчи Зулфия Тангриева. — Ҳозирги кунгача шу акциялардан бир неча марта дивиденд олдим. Бошқача қилиб айтганда акцияга сарфлаган пулимни саккиз баробар қилиб қайтиб олдим. Шундай бўлгандан кейин ҳар бир акциядор виждонан ишлайди-да.

Бу ерда шуни ҳам айтиб ўтиш кераккки, бугунги кунга келиб корхонадаги қимматли қоғозларнинг қиймати ҳам ошди. Масалан ўша пайтда ҳар бир акциянинг қиймати ҳозирги пул билан 10 сўм бўлган бўлса, 1994 йил 1 апрелидан бошлаб у 206 сўмга етди. Яқин ойлар ичида эса ҳар бир акция баҳоси 300-400 сўмга айланиши кутилмоқда.

Маҳалла—жамият таянчи

ЯКДИЛ, ҲАМЖИҲАТ

Тумандаги 63 маҳалладан 12 тасини кўп қаватли уйларда яшаётган аҳоли ташкил этади. Барча маҳаллаларни ўз ишига пухта, билимдон, катта турмуш тажрибасига эга бўлган оқсоқоллар бошқаришмоқда. Натижада белгиланган вазифалар кўнгилдагидек бажариляпти. Бунга мисол тариқасида тумандаги «Оқлон» маҳалласини келтириш мумкин. У энг қадимги маҳаллалардан бири бўлиб, ўз анъаналари, урф-одатлари билан эл оғзига тушган. Жамоанинг ҳамжиҳатлиги туфайли хонадонларда тотувлик ҳукм сурмоқда, катта ободончилик ишлари олиб боriляпти.

Маҳаллада 660 га яқин хонадон бор. Уларда яшовчилар ҳашар қилишга келишилса, якдиллик билан енг шимаришади. Ана шу уюшқоқлик натижасида маҳалла қўмитаси учун идора, катта клуб, ошхона, турли хил устахоналар очилди. Қатор йиллар мобайнида кўмилиб ётган ариқлардан яна зилол сувлар оқа бошлади. Маҳалла новвойхонасида нонларнинг бир нечта хилини пишириш йўлга қўйилди.

Шунингдек, аёлларга ғамхўрлик қилишга катта эътибор берилмоқда. Масалан Одил Мухторов кўчасида жойлашган кичик корхонада маҳалла хотин-қизлари меҳнат қилиб келишяпти. Чеварлар тикаётган кийим-кечаклар, кўрпа ғилофлари, ички кийимлар нафақат ҳамшаҳарларимиз, балки хорижликларга ҳам манзур бўлмоқда.

Маҳалла ҳудудида жойлашган 98-мактаб интернатида ҳам кичик цех ишлаб турибди. Бу цехга ҳам маҳалла аёллари жалб қилинган.

Айни пайтда маҳалла мустақиллигимизнинг тўрт йиллик байрамига қизғин тайёргарлик кўрмоқда. Бу ерда шанбаликлар ўтказилиб, маҳалла ободонлаштирилмоқда.

СУРАТДА: тумандаги энг эски бозорлардан бири «Эски жўва»нинг янги қиёфасини кўриб турибсиз.

Виктор Багаев олган суратлар.

Аҳолига қулайлик

НАВБАТ — ИККИНЧИ НОВВОЙХОНАГА

Яқинда туманнинг Ибн Сино мавзесида янги «Иссиқ нон» кичик новвойхонаси фойдаланишга топширилди. Бу ерда қурилиш-тиклаш, пардозлаш ишларини 159-трестга қарашли 70-қурилиш бошқармаси бунёдкорлари олиб боришди. Улар новвойхонанинг тез ва сифатли қурилишини таъминладилар.

Айни пайтда бу ерда Германиядан олиб келинган замонавий дастгоҳлар ёрдамида нон маҳсулотларининг 16 хили тайёрланмоқда.

Яқин келажакда бу кичик новвойхонанинг иккинчи навбати ишга туширилиши мўлжалланмоқда. У ишга тушгандан кейин нонларнинг хилма-хиллиги янада ортади. Шу билан бирга кичик корхонада макарон маҳсулотларини ишлаб чиқариш ҳам ўзлаштирилади. Бир сўз билан айтганда нон ва макарон маҳсулотларини ишлаб чиқариш бир кеча-кундузда 13 тоннагача етказилади. Новвойхона қошида кичик емакхонанинг очилиши эса мавзеда яшовчиларни янада қувонтириши турган гап.

Ҳозирги кунда юқоридаги трест қурувчилари томонидан туманнинг Ипакчи мавзесида яна бир новвойхонада бинокорлик ишлари олиб борилмоқда. Бунёдкорлар уни 1 сентябрь, яъни мустақиллигимизнинг тўрт йиллиги кунигача тўла қуриб битказишни ўз зиммаларига олишган.

РАҚАМЛАР ТИЛИ БИЛАН

❑ Туманда ҳаммаси бўлиб 280 минг аҳоли истиқомат қилади. Улар асосан 63 та маҳаллада яшашади.

❑ 14 та йирик саноат корхона ва бирлашмалари мавжуд. «Малика», «Шарқ гули», «Орзу», «Усто» ҳиссадорлик жамиятлари ва бошқалар шулар жумласидандир.

❑ Хусусий ҳамда қўшма корхоналар сони бугунги кунга келиб 190 тани ташкил этди. Уларнинг кўпчилиги ота-боболаримиздан мерос қолган ҳунармандчилик билан шуғулланиб келишмоқда.

❑ Айни пайтда туманда 223 та кичик корхоналар ишлаб турибди. Ҳозир улар асосан халқ истеъмол буюмларини ишлаб чиқариш билан шуғулланишмоқда.

❑ Тумандаги 57 та корхона ҳиссадорлик жамиятига айлантирилган. Бу эса ўз навбатида ишчи ва хизматчиларнинг моддий манфаатдорлигини оширди.

❑ Шу йил беш ойи ичида туманда саноат маҳсулотларини ишлаб чиқариш ҳажми 251 миллион 771 минг сўмга етди. Шундан 241 миллион 168 минг сўмлик маҳсулот халқ истеъмоли молларидир.

❑ 263 маҳаллада 40 та кичик ва шахсий корхона ташкил этилган. Бу эса ўз навбатида маҳаллалар аҳлини иш билан таъминлашни жадаллаштирмоқда.

❑ Туманда 12 та қурилиш, 28 та қурилиш-таъмирлаш ташкилотлари, 2 та нон корхонаси, 38 та мактаб, 5 та театр, 58 та болалар боғчаси, 24 та илмий-текшириш ва лойиҳалаш институтлари ишлаб турибди.

Мақолаларни Ғулом ЮСУПОВ тайёрлади.

Бугунги кун нафаси

МАМЛАКАТИМИЗДА

❑ Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Тошкент ва Жиззах вилоятлари ғаллакорларини катта меҳнат ғалабаси — давлатга дон топшириш режаси муваффақиятли бажарилганлиги билан самимий табриклади. Тошкентликлар Ватан омборига рекорд миқдорида — 216 минг тонна, жиззахликлар эса 240 минг тонна ғалла тўкдилар.

❑ 22 июль куни Тошкентда Ўзбекистон Республикаси Мустақиллик кунининг тўрт йиллигини байрам қилишга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш ташкилий қўмитасининг йиғилиши бўлиб ўтди. Бош вазирнинг биринчи ўринбосари Исмоил Жўрабеков раислигида бўлиб ўтган ташкилий қўмита йиғилишида бу улуғ байрамни нишонлаш юзасидан Тошкентда ва жойларда амалга оширилаётган ишлар муҳокама этилди.

❑ Самарқандда Ислом оламининг буюк алломаси, беназир муҳаддис Имом Исмоил ал-Бухорий таваллудининг 1185 йиллиги кенг нишонланди.

❑ «Ўзбекистон темир йўллари» давлат ҳиссадорлик компанияси Зангиота туманида 330 ўринли икки қаватли болалар боғчасини қуриб фойдаланишга топширди.

❑ «Қорақалпоқфильм» киностудиясининг ташкил этилганлигига 25 йил тўлди.

ҲАМДЎСТЛИКДА

❑ Бугун Ереванда Ҳамдўстлик мамлакатларининг агросаноат мажмуаси бўйича давлатлараро кенгашининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтади. Унда қишлоқ хўжалиги соҳасида ўзаро ҳамкорликни ривожлантириш масалалари муҳокама этилади.

❑ Бугун Россия парламентининг қуйи палатаси — Давлат думаси раиси Иван Рибкин бошчилигидаги сайлов блоки мажлиси бўлиб ўтади. Ушбу блокка 50 га яқин партия ва ҳаракатлар вакиллари қўшилиш ниятини билдирганлар. Маълумки, бундан олдин Россияда Бош вазир Виктор Черномирдин бошчилигида «Россия — умумий уйимиз» блоки ташкил этилган эди. Шу йил кузда бўлиб ўтадиган парламент сайловларида мазкур икки блок якдил ҳаракат қилиш ниятидадир.

❑ Бугун Грозныйда Россия федерал маъмурлари билан Жохар Дудаев вакиллари ўртасидаги музокаралар давом эттирилади.

❑ Горький темир йўлида бўлиб ўтган фалокат оқибатида 8 киши ҳалок бўлди. 20 дан ортиқ киши оғир жароҳатлар олди.

❑ Россияда яна бир йирик сармоядор — «Югорский» банкининг президенти Олег Кантор отиб ўлдирилди.

ХОРИЖДА

❑ Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Хавфсизлик Кенгаши Босния сербларининг БМТ томонидан эълон қилинган «хавфсиз ҳудудлар»га ҳужумини қатъиян қоралади.

❑ Буюк Британия билан Франция агар Босния серблари «хавфсизлик ҳудудлари»га ҳужумни давом эттирсалар, НАТО самолётлари уларга ҳаводан зарба беришлари тўғрисида огоҳлантирдилар.

❑ Америка Қўшма Штатларининг Президенти Билл Клинтон Буюк Британия Бош вазири Жон Мейжор билан телефон орқали мулоқотида Босния сербларига жазо чоралари кўриш масаласини муҳокама этди.

❑ Хитой Жанубий Хитой денгизи ҳудудида ракета машқларини бошлаб юборди. Машқлар бир ҳафта давом этиб, 28 июлгача ўтказилади.

❑ Ҳиндистон Атом энергетикаси бўйича халқаро ташкилот — МАГАТЭга мамлакатдаги атом ва электрон асбоб-ускуналар мажмуасидан фойдаланишга рухсат берди. Уларда ривожланаётган мамлакатлар мутахассисларини ўқитиш режаланган.

❑ Вашингтонда 17 ёшга тўлмаган ўсмирлар учун комендантлик соати жорий этилди. Улар бирон-бир узрли сабабсиз якка ўзлари тун соат 12 дан эрталаб 6 гача хонадонларидан ташқарида бўлишлари мумкин эмас.

❑ Бирлашган Миллатлар Ташкилоти мутахассисларининг маълумотларига қараганда 1995 йил бошига келиб, жаҳонда 1 миллион 25 минг киши аср ўлати — СПИДга чалинган. Бундай беморлар айниқса АҚШда кўп. Бу ерда 402 минг кишининг СПИДга чалинганлиги аниқланган.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИДА

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Референдум орқали узайтирилган ваколатлари муддатини президентлик лавозимида бўлишининг иккинчи муддати деб эътироф этиш тўғрисидаги баёноти масаласи юзасидан сайловчилар фикрини ўрганиш мақсадида Олий Мажлиснинг иккинчи сессиясида тузилган комиссия 21 июль куни йиғилиш ўтказди.

Йиғилишни комиссия раиси Э. Халилов олиб борди. Муҳокама этилаётган масала юзасидан фикр алмашилгач, комиссия аъзолари Олий Мажлиснинг навбатдаги сессиясида депутатлар ҳузурида маъруза қилиш учун умумлашма якуний материалларни келаси йиғилишга қадар тайёрлаш ҳақида қарор қабул қилдилар.

Тошкент шаҳар ҳокимлигида

БИТИМ ИМЗОЛАНДИ

22 июль куни Тошкент шаҳар ҳокимлигида «Ўзбектуризм» миллий компанияси билан Тошкент шаҳар ҳокимлиги ўртасида туризмни ривожлантириш юзасидан битим имзоланди.

Ушбу маросимда сўзга чиққан Тошкент шаҳар ҳокими К. Н. Тўлаганов ҳозиргача «Ўзбектуризм» билан шаҳар ҳокимлиги ўртасида яқин ҳамкорлик ўрнатилмаганлигини айтди. Ушбу битимнинг имзоланиши эса республика пойтахти инфраструктурасини янада ривожлантириш, шаҳарни обод қилиш, кўплаб хорижлик сайёҳларда алоҳида қизиқиш уйғотаётган иншоотлардан биргаликда фойдаланиш, Тошкентни Ўзбекистоннинг сайёҳлик марказларидан бирига айлантиришга кўмаклашадиган янги лойиҳаларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш имконини беради.

«Ўзбектуризм» миллий компаниясининг раиси Б. М. Ҳусанбоев ушбу битим Буюк ипак йўлини тиклаш сари яна бир амалий қадам бўлишини таъкидлади. Шу пайтгача компания билан ҳокимлик ўртасида битим бўлмаганлигига қарамасдан шаҳар раҳбарияти «Ўзбектуризм»га ҳар тарафлама ёрдам кўрсатиб келди. Эндиликда эса ҳамкорликнинг ҳуқуқий негизи яратилди. Мазкур битимнинг имзоланиши республикада сайёҳликни янада ривожлантиришга кўмаклашади, шаҳар иқтисодиётига қўшимча валюта тушумларини жалб этиш имконини беради.

СУРАТДА: битимни имзолаш пайтида.

Рустам Шарипов сурати.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ТАШҚИ ИШЛАР ВАЗИРЛИГИНИНГ БАЁНОТИ

Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги Тожикистон Президенти Имомали Раҳмонов ва тожик мухолифати раҳбари Саид Абдулло Нурийнинг 1995 йил 19 июль куни Теҳронда ўтган учрашувида музокаралар жараёнини бундан буён ҳам давом эттириш ва Тожикистон муаммосини сиёсий мулоқот асосида ҳал этиш тўғрисида бир қарорга келинганини мамнуният билан қайд этади.

Шу муносабат билан Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги томонларнинг музокаралар жараёни ва Тожикистон Республикасида вазиятни барқарорлаштириш юзасидан сиёсий ечимларни ишлаб чиқишга асос бўладиган ҳамда миллий сулҳ йўли сифатида маслаҳат органи тарзидаги Тожикистон халқлари конгрессини чақириш тўғрисидаги аҳдлашувини табриклайди.

Ўзбекистон мазкур жараёнга Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг 1995 йил 3 апрель куни Тожикистон мухолифати раҳбарияти билан учрашувда жаноб Акбар Тўражонзодага айтган таклифи асос қилиб олинганидан мамнунлигини изҳор қилади.

Конгресс чақириш тўғрисидаги бу таклиф кейинчалик Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош котибининг Тожикистондаги махсус вакили жаноб Ромиро Пирис Баллонга етказилган ва у бу ташаббусни қўллаб-қувватлаган эди.

Ўзбекистон БМТ ҳомийлигида Тожикистондаги муаммоларни тинч йўл билан ҳал этишида изчиллик билан ҳаракат қилаверади.

Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги.

ШАҲАР ХОТИН-ҚИЗЛАР ҚЎМИТАСИ ПЛЕНУМИ

Тошкент шаҳар хотин-қизлар қўмитасининг навбатдаги пленуми иқтисодий жиҳатдан қудратли ва маънавий жиҳатдан юксалган давлат барпо этишда хотин-қизларнинг тутган ўрни мавзусига бағишланди. Президент Ислом Каримовнинг «Ўзбекистон Республикаси давлат ва ижтимоий қурилишида хотин-қизларнинг ролини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармони қандай бажарилаётгани муҳокама қилинди.

Тошкент шаҳар ҳокимининг ўринбосари, шаҳар хотин-қизлар қўмитасининг раиси Фарида Абдураҳимова ўз маърузасида таъкидлаганидек, Фармон қабул қилинганидан сўнг хотин-қизларнинг давлат бошқарувида фаол иштирок этиши учун ҳақиқий имконият пайдо бўлди. Улар жамиятни ижтимоий-иқтисодий ва маданий жиҳатдан юксалтириш масалаларини ҳал қилишга тобора кўпроқ жалб этилмоқда. Улар орасида йирик корхона ва ташкилотлар раҳбарлари, тадбиркорлар, олимлар, маданият арбоблари бор.

Маъруза юзасидан Мирзо Улуғбек туман хотин-қизлар қўмитаси раиси, туман ҳокимининг ўринбосари, шаҳар кенгашининг депутати Саида Содиқова, Мирobod туманидаги «Шарқ юлдузи» маҳалла йиғинининг котиби Надежда Красноded, халқаро «Экосан» жамғармасининг раиси Юсуф Шодиметов, Тошкент шаҳар соғлиқни сақлаш бош бошқармасининг бошлиғи, шаҳар кенгаши депутати Малика Зиёева, Ўзбекистон Республикаси «Маҳалла» хайрия жамғармаси раиси, Олий Мажлис депутати Шукур Темуров, Тошкент шаҳар ижтимоий таъминот бошқармасининг пенсия-нафақалар бўлими мудири Ольга Карагаева, Яккасарой тумани «Конституция» маҳалла хотин-қизлар кенгаши раиси Нафиса Қодировалар сўзга чиқдилар ва маърузада бидирилган фикрларни қўллаб-қувватладилар.

Шунингдек пленумда Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари, Республика хотин-қизлар қўмитасининг раиси Дилбар Ғуломова сўзга чиқиб, мамлакатимиз хотин-қизлари олдида турган долзарб вазифаларга тўхталиб ўтди. Президентимизнинг мазкур Фармони муҳим аҳамиятга эга эканлигини алоҳида таъкидлади.

Пленум ишида Тошкент шаҳар ҳокимининг биринчи ўринбосари Равшан Файзуллаев иштирок этди.

Маҳалладош

Яккасарой туманида ижтимоий муаммоларни ҳал этиш, аҳолининг турмуш тарзини яхшилаш борасида ибрат бўлишга арзигулик ишлар амалга ошириляпти. Туман маҳаллаларига ўз ишига пухта, тадбиркор, зукко оқсоқоллар бош бўлиб, ҳар бир ишни баҳамжиҳат, аҳилликда бажаришмоқда. Туман ҳокимининг ўринбосари Ҳикматулла Охунжонов «Маҳалла» дастури бўйича қилинган ишлар юзасидан қуйидагиларни гапириб берди: — Туманимизда 17 та маҳалла жойлашган бўлиб, уларда 120 минг аҳоли истиқомат қилади. Деярли барча маҳаллаларни кўп қаватли уйларда яшовчи аҳоли ташкил этади. Оқсоқоллардан Абдувоҳид Қодиров, Комил Муҳамедов, Исмоил Қурбонов, Карим Жумабоев,

Дастур қандай бажарилмоқда?

ОДАМЛАР МАМНУН БЎЛСА БАС

Обиджон Толипов, Рихситилла Абдуллаев, Ориф Алимаҳсумов, Солиҳ Аюпов, Аъзам Юсуфхўжаев бошчилик қилаётган Ўрикзор, Абдулла Қаҳҳор, Бошлиқ, Бобур, Қушбеги, Конституция, Яккасарой-1, Яккасарой-2 ва бошқа кўплаб маҳаллаларда олиб борилаётган ишлар эътиборга молик. Ишбилармон оқсоқоллар «Маҳалла» дастури юзасидан режалаштирилган ишларни бажаришда бизга доимо мададкор бўлмоқдалар. Уларнинг саъй-ҳаракатлари натижасида ана шундай жамоалар ўз гузарларига эга бўлдилар. Туманимиздаги барча маҳалла идораларига телефон ва радио ўрнатилган.

1995 йилнинг биринчи ярмида ҳар бир хонадоннинг фаровонлигини таъминлаш мақсадида муайян ишлар амалга оширилди. Аҳолини тоза ичимлик суви билан таъминлаш ва эски сув қувурларини таъмирлаш ишлари Абдулла Қаҳҳор, Яккасарой—1, Яккасарой—2 маҳаллаларида олиб борилди. Оқава сув қувурлари ўтказиш 3 километрга яқин узунликда Тепа маҳалласининг Горбунов, Шпилкова кўчаларида, Ракат маҳалласидаги Муқимий, Шота Руставели кўчаларида ҳамда Яккасарой—1 маҳалласидаги 50 фоизга яқин хонадонда амалга оширилди. Қушбеги, Абдулла Авлоний, Ракат ва Ўзбекистон 50 йиллиги маҳаллалари кўчаларида 5 километрга яқин электр тармоқлари тўла таъмирдан чиқарилди. Маҳаллалар бўйича 80 фоизга яқин кўчаларда электр ёритгичлари янгиланди. Асфальт ётқизиш, кўча ва йўлакларнинг мукаммал таъмири Саломатина, Бобоев, Абдулла Қаҳҳор, Фарҳод, Муқимий кўчалари, Бошлиқ ва Абдулла Қаҳҳор маҳаллаларида амалга оширилди.

Тепа, Тўқимачи, Яккасарой—1 маҳаллаларидаги 20 хонадонга телефон ўтказилди.

Маҳаллалардаги барча суғориш шохобчалари тўла таъмирдан чиқарилди. Маҳалла кўчаларини кўкаламзорлаштириш ишларига катта эътибор берилди. Дамариқ ва Конституция маҳаллалари аҳолиси замонавий ва барча қулайликлар яратилган маҳалла гузарига эга бўлдилар.

Маҳаллаларни ободонлаштириш ишларига фаоллар четдан ёрдам кутиб ўтирмай, кўп ишларни ўз кучлари билан бажармоқдалар. Абдувоҳид Қодиров бошчилик қилаётган Ўрикзор маҳалла фаоллари ҳамкорлиги оқибатида «Гулпарих» номли миллий кийимлар тикиш кичик корхонаси, шунингдек мева-сабзавот дўконлари, автомобилларни тузатиш устахонаси, гўшт дўкони, сартарошхона, пойабзални ремонт қилиш устахонаси қуриб битказилди. Абдулла Авлоний маҳалласида миллий таомлар тайёрлаш ошхонаси ишга тушди. Яккасарой—2 маҳалласида «Дилбар» тикувчилик кичик корхонаси иш бошлаши муносабати билан кўпгина уй бекалари ва қизлар иш билан таъминланди.

Режалаштирилган ишларнинг амалга оширилишида «Маҳалла» хайрия жамғармаси туман бўлими ҳамда ҳудудларда жойлашган ишлаб чиқариш корхоналарининг бевосита ёрдамлари катта бўлмоқда. «Ўрикзор» маҳалласи бошлаган ташаббусни бошқа жойларда ҳам қўлламоқчимиз. Улар маҳалла ҳудудида жойлашган қўшма корхоналар билан тузган шартномаларига кўра ўзаро ёрдам ишларини бошлаб юбордилар. Маҳаллада ўтказиладиган ҳар бир тадбирда корхоналар моддий ёрдамларини аямайдилар. Маҳалла эса ўз навбатида уларга керакли жиҳозлар ҳамда ободонлаштириш ва тозалик ишларини бажаришда беназир ёрдамлари билан жавоб берадилар. Бугунги кунда Ракат, Қушбеги, Абдулла Авлоний маҳаллаларида гузар қурилиши давом этмоқда. Аҳоли эҳтиёжини ҳисобга олиб Яккасарой — 2 ва Бошлиқ маҳаллалари ҳудудида Германиянинг «Винклер» фирмаси томонидан келтирилган жиҳозлар ўрнатилган нонвойхоналар қуриб битказилди.

Йил охиригача ижтимоий соҳада яна кўп ўзгаришлар қилишни режалаштирганмиз. Улардан одамлар мамнун бўлса бас.

Дилбар ЗИЁДОВА ёзиб олди.

Ҳашар — юртга ярашар

ҚАЛБЛАР САЙҚАЛ ТОПДИ

Азалдан маҳаллаларда кўчалар, майдону хиёбонларни озода, саранжом-саришта сақлаш ҳар бир кишининг кунлик ишига айланган. Ҳамза тумани Янгиобод даҳасидаги 12 маҳалланинг аҳиллиги ҳам кўп ишларни биргаликда бажаришларига имкон яратмоқда. Улар ҳашарни доимо бир пайтда бутун даҳа бўйлаб бошлашади. Тўй-маросимларни ихчам, исрофгарчиликсиз ўтказиш, катта сарф-харажатларга барҳам бериш ишларини биргаликда ҳал қилишади. Бунга албатта маҳаллалар орасидаги аҳиллик туфайли эришилмоқдаки, уни бўлиб ўтган «Ота Мозор» қабристонида уюштирилган ҳашарда ҳам кўриш мумкин бўлди.

Ҳашар ташкил қилишда айниқса Гулистон, Ҳамза, Худойбердиев, Назаров ва Нодирабегим маҳаллалари аҳли уюшқоқлик кўрсатдилар. Ўша куни ҳар битта қабр тозаланди. Атроф саранжом-саришта ҳолга келтирилди. Дарахт шохлари буталди. Ариқлар тозаланди. Қабристондаги ҳашарнинг яна бир хусусияти шу бўлдики, унда катта, улуғ ёшдаги мўйсафидлар билан бирга ёш-яланглар иштирок этди. Бундай тадбирларга ёшларни жалб этиш уларда оталар ишини, анъаналарини давом эттказишга кўникма, ишонч ва уқув ҳосил қилади. Ўша куни ҳашарда қатнашган ҳар бир маҳалла аҳлининг қалби сайқалланди, руҳи тетиклашди.

Неъматилла ҲАСАНОВ,
Ҳамза туманидаги Нодира маҳалласи оқсоқоли.

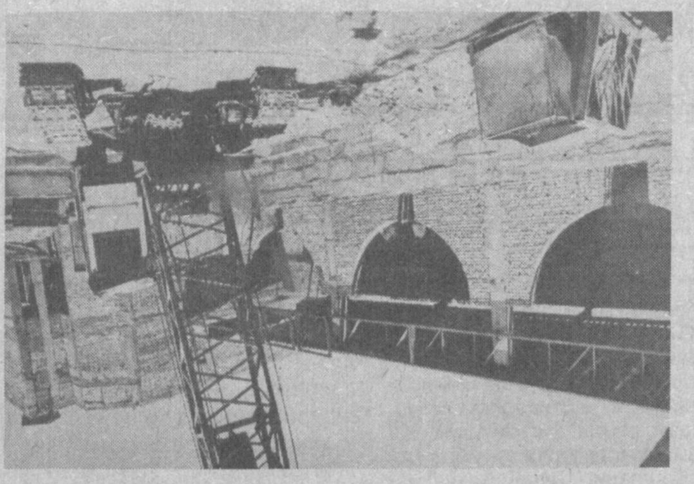

Бугунги кунда Мирзо Улуғбек туманида маҳалла гузарларини бунёд этиш ишлари кенг кўламда қулоч ёйган. Уларнинг аксарияти республикамиз мустақиллигининг тўрт йиллигини нишонлаш арафасида очилади.

СУРАТЛАРДА: «Дўстлик» ҳамда «Олимлар» маҳаллаларида гузарлар қурилиши авж паллада.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг биринчи сессиясида маҳаллалар фаолиятини янада ривожлантириш, уларни кам таъминланган оилаларни моддий таъминлаш ишларига фаол қатнашишларига эришиш зарурлиги алоҳида таъкидланди.

Бу борада Мирзо Улуғбек туманидаги бандлик хизмати ходимлари маҳаллалар оқсоқоллари йиғини билан яқиндан ҳамкорлик қилаётганлиги сабабли анча ибратли ишларни амалга оширмоқдалар. Улар ҳар бир ишни амалга оширишда маҳалла қўмиталари кучидан самарали фойдаланмоқдалар. Айниқса, маҳаллалар ҳудудида яшайдиган аҳоли ўртасида ишсизлар сонини аниқлаш, уларни меҳнат биржаларига жалб этиш, иш билан таъминлаш, кам таъминланган оилаларнинг моддий таъминотини яхшилаш соҳасида маҳалла оқсоқоллари ҳамда фаолларининг ўрни ва хизмати катта бўляпти.

Иш билан бандлик хизмати мутахассисларининг маҳаллалар билан узвий иш олиб боришлари натижасида туман корхона, ташкилот ва муассасалардаги бўш ўринларнинг ҳисобигагина эмас, балки маҳаллалардаги ишсизлар сонини ҳам аниқлаш имкониятига эга бўлинмоқда. Булардан ташқари маҳаллалардаги йиғилишларда кичик корхоналар очиш ҳақидаги таклиф ва мулоҳазалардан хабардор бўлиб, уларни ҳал қилиш йўлида аниқ иш олиб бориш имкониятига эга бўлинмоқда. Ижтимоий муҳофазага муҳтож бўлган кишилардан, айниқса ногиронлар, ўрта мактабни битириб бирор ҳунарни эгаллашга улгурмаган ёшлар, армия сафидан бўшаб келган йигитлар, уй бекаларини ишга жойлаштиришга алоҳида эътибор билан

Иш билан бандлик

ФУҚАРОЛАР ЙИҒИНИ КЎМАГИДА

ёндошилмоқда. 1994 йилда маҳаллаларда 38 та кичик корхоналар очилиб, 510 дан ортиқ иш жойлари ташкил этилди. Буларга нонвойхона, тикувчилик цехи, сартарошхона, косибчилик, пойабзалларни таъмирлаш устахоналари, техник асбобларни тузатиш, майда савдо-сотиқ тармоқлари ва бошқалар мисол бўла олади. Шу жумладан, тикувчиликда 147 та иш жойи, майда ҳунармандчиликда 30 та, савдо тармоқларида 29 та, нонвойхона ва миллий таомлар тайёрлаш ошхоналарида 220 тадан ортиқ иш жойларини айтиб ўтиш мумкин. Иш билан бандлик хизмати мутахассислари 1995 йилда ҳам маҳалла фуқаролари йиғини орқали ана шундай усулда иш жойлари ташкил этиб, уларни кенгайтириш ва уларга кўплаб кишиларни жалб қилиш учун ҳаракат қилмоқдалар. Сайдулло Сархўжаев етакчилик қилаётган «Бўз-2» маҳалласида тикувчилик цехи ташкил этилиши натижасида12 дан ортиқ маҳалла аёллари ва қизлари иш билан таъминланди. Норбой Бекназаров оқсоқоллигидаги Олимлар маҳалласидаги тикувчилик кичик корхонаси ишга тушиши муносабати билан 20 та ишсиз аёллар ўз иш жойларига эга бўлдилар. Шунингдек Дархон, Олтинтепа, Файзулла Хўжаев, Авайхон, Бешкапа, Аҳиллик, Ойбек, Бобур, Мустақиллик, Ҳумоюн маҳаллаларида 2—3 ўринли нонвойхоналар, Уйғониш маҳалласида 6 ўринли техника асбобларини тузатиш устахонаси, Гулзорда 2 ўринли дурадгорлик устахонаси, Олтинтепа — 10, Дўстлик, Ўзбекистон маҳаллаларида гўшт дўконлари ташкил этилди.

Булардан ташқари иш билан таъминлашга ҳамкорлик қилиш жамғармаси ҳисобидан «Максим», «Кўк бургут», «Ёқут», «Саноатмаишийтехника» кичик корхоналари ташкил қилиниб, бу корхоналарда 85 та киши меҳнат қилмоқда.

Дилрабо ЗУҲУРОВА.

Баъзан қайнона билан келиннинг бир-бирига тушуна олмасдан рўзғорнинг баракасини кетказишига ҳайрон қоласан киши. Келинга-ку майли, ҳали у ёш. Кўпни кўрган қайнона ўнги билан сўлини ҳали таниб улгурмаган келин аталмиш бировнинг қизига уйнинг пастбаландини, ҳол-аҳволини ўргангунча ёрдам бериб, яхши хислатларини ошириб, ёмон томонларини яшириб, яхши сўзлаб, ўзига тортса олам гулистон. Аммо баъзи қайноналар, ҳаёт сўқмоғига энди қадам қўйган келинига «ундай қилмадинг», «бундай қилмабсан» деб орага совуқлик туширади.

Шу билан бирга қайнонасининг ножўя сўзини эшитса ҳам эшитмаганга олиб, «ойижон»лаб турадиган ақли расо келинлар ҳам бор.

КЕЛИН ЭМАС— ҚИЗ

— Мен 20 ёшимда турмушга чиқдим, — дея сўз бошлайди Донохон исмли келин менга ёзган хатида.

— Бахтимга қайнонам ҳаётни тўғри тушунадиган, ўта камтар, оқила киши эканлар. Келин бўлиб тушган кунимдан бошлаб, менга ўз қизидай қарадилар. «Она қизим» деб, гиргиттон бўлиб, ҳар бир ишнинг йўл-йўриғини тушунтириб, ёрдамлашиб юрдилар.

Қўни-қўшнилар қайнонамнинг бозор-ўчарга кетаётганларини, қозон-товоқ юваётганларини кўриб: «Оғиримни енгил қилади, ишлатаман деб келин олади одам. Нима, кетиб қолади деб қўрқасизми?» деганларини кўп эшитганман. Шунда қайнонам: «У ҳам бировнинг қизи. Ишдан чарчаб келганда бир оз дам олсин дейман. Ишлаб ўрганиб қолганман. Менинг ташвишимни қилмай қўя қолинглар», — деб жавоб берардилар. Мени қайинсинглимдан кам кўрмадилар. Шундай меҳрибон, ширинсўз одамни қандай ҳурмат қилмайсан, киши.

— Келин бўлиб тушган йилим ўқишга киролмадим, дея хатини давом этади Донохон. — Турмуш ўртоғим «Ўқишингизни сиртдан давом эттира қолинг» дедилар. Қайнонам ҳам рози бўлдилар. Иқтисодиёт университетининг бухгалтерлик бўлимига сиртдан ўқишга кирдим. Шунда ҳам баъзилар «Келинни кўчада ясан-тусан қилиб юришга олганмисиз. Аёл киши ўқиб олим бўлармиди» дейишганда ҳам қайнонам менга: «Болам, бировларнинг гапига қулоқ солманг. Ҳозирги замон ўқиганники, ўқинг, қатордан қолманг» деб кўнглимни кўтарардилар. Қани эди, ҳамманинг ҳам қайнонаси шундай бўлса.

Оиланинг бирлигига, ҳамжиҳатлигига нима етсин. Барака бирликда. Қайнонасини ўз онасидан зиёд кўрадиган, меҳнатсевар, билимдон Донохон ҳозирда жамоасининг эъзозли, ҳурматли хизматчиларидан бири. Турмуш ўртоғи Қосимхон савдо техникумида ўқитувчи. Икковлари Меҳри аядан ҳаёт дарслигини ўрганишяпти. Ана, кўрдингизми азизлар, бир оғиз ширин сўз нималарга қодир.

Донобува сўзларини
Қидирбой ТЎЛАБОЕВ
оққа кўчирди.

Туман бўлимларида

ЭЪТИБОРГА МОЛИК ИШЛАР

Маҳаллалар қадим-қадимдан шарқона яшаш, миллий урф-одатлар, анъаналар, халқ удумлари тўла акс этган пурҳикмат жой бўлиб келган. У кишиларни иймон-эътиқодли, меҳр-шафқатли, элу юртга садоқатли тарзда тарбиялашда беқиёс аҳамият касб этган. Маҳаллалар аҳоли тинч-осойишта яшайдиган, оилалар мустаҳкам бўладиган жойдир. Маҳалла фуқароларининг ўз-ўзини бошқариш органи ташкил топгандан сўнг улар ҳуқуқий мақомга ҳам эга бўлдилар. Улар ўз ҳудудларида ўз-ўзини бошқарув органи асосида аҳоли тинч-тотувлиги, ободончилик йўлида самарали иш олиб бормоқдалар. Туманимизда Бектемир, Бузовчи, Маърифат, Роҳат, Чашма, Бинокор, Обод, Мажнунтол, Миришкор, Зилола, Олим Аширов, Мустақиллик номли жами 13 та маҳалла фуқароларининг ўз-ўзини бошқариш органи ташкил топган. Маҳаллалар ўз низоми ва дастурига эга.

Бектемир тумани ҳокимлиги маҳаллаларнинг молиявий базасини мустаҳкамлашга яқиндан ёрдам бермоқда. Ҳозирда маҳаллаларда 3 гузар ишлаб турибди. Яна 3 та гузар қурилиб битказилмоқда. Жамиятимизнинг янги бошқарув органи бўлган маҳаллалар ўзининг самарали меҳнатлари билан аҳоли ўртасидаги талайгина муаммоларни ҳал қилмоқдалар. Республика Президентининг Фармони билан кам таъминланган оилаларни аниқлаш ва уларга моддий ёрдам беришни ташкил қилиш ҳуқуқи фақатгина маҳаллаларга берилган. Ҳозирги кунда туманимизда 677 кам таъминланган оила бўлиб, ҳар ойда жами 206900 сўм моддий ёрдам олмоқдалар. Халқимизнинг кўҳна урф-одатларини тарғиб қилишда, маҳалла фаоллари ҳар доим хизматда. Аҳоли турар-жойларини ободонлаштириш, зироатлантириш, кўп қаватли уйлар йўлакларининг санитария ҳолатини яхшилашда маҳалла фаоллари фаол хизмат қилмоқдалар.

Нотинч оилалар, вояга етмаганлар билан ишлаш ҳам оқсоқоллар диққат марказида. Бу масалада «Мактаб — Оила — Маҳалла» ҳамкорлиги қўл келяпти. Вақти-вақти билан нобоп оилалар ва вояга етмаган ўсмирларни маҳаллада муҳокама қилиб, тартибга чақирилади. Бектемир, Бузовчи маҳаллаларининг ишлари бу соҳада ибратлидир.

Туроб ЖЎРАЕВ,
«Маҳалла» хайрия жамғармаси
Бектемир туман бўлими
раиси.

Бу киши — биздан

КАМАРБАСТАЛАР

Юнусобод туманидаги Бодомзор маҳалласида 420 га яқин хонадон бўлиб, уларда 2000 дан ортиқ турли миллат вакиллари истиқомат қилади. Маҳаллада ҳар бир айёмни кўнгилдагидек ўтказиш учун фаоллар билан келишилган ҳолда махсус тадбирлар ишлаб чиқилади.

— Маҳалладаги ҳар бир тадбирни, тўю маъракаларни камчиқим, камтарона ўтказишга бош-қош бўлиб келаётганлардан бири Болтошхон Қосимов билан Жалол Файзиевлардир. Уларни маҳалладошлар камарбасталар, дейишади.

Болтошхон ака армия хизматидан қайтгач темирйўл транспорти соҳасида 34 йил вагон кузатувчиси бўлиб ишлаган. Жалол ака эса «Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги машинасозлиги» ишлаб чиқариш бирлашмасида 45 йил токарлик қилиб нафақага чиққан.

Болтошхон ака билан Жалол акалар баъзи қарияларга ўхшаб уйда тинч-осойишта ўтиришни хоҳламай, эл-юрт, маҳалла ташвишларига камарбаста бўлишга аҳд қилишган. Мана, 15 йилдирки, ушбу эзгу мақсад йўлида холис хизмат қилиб келишмоқда. Улар ҳар бир оиланинг тўю маъракасига бош-қош бўлиб, беминнат хизмат қилишади.

Маҳалланинг етти яшардан етмиш яшаригача ҳурмат қиладиган Болтошхон ака билан Жалол акани нафақат маҳалладошлари, балки бодомзорликлар билан чегарадош Ғиёс Умаров, Мингўрик, Мирзо Юсуф, Фирдавсий номли маҳаллаларнинг аҳолиси ҳам яхши танийди. Ҳар ким ҳаётда ўзидан муносиб из қолдиришга, эл-юрт орасида меҳр-муҳаббат қозонишга ҳаракат қилгандек бодомзорлик камарбасталар ҳам ана шундай фазилатга эга бўлган кишилардир.

— Маҳалладошларимизнинг тўю-маъракаларига бош-қош бўлиб, уларнинг оғирини енгил қилиб келаётган бундай олийҳимматли фаолларимиз билан ҳар қанча фахрлансак арзийди,— дейди маҳалла фуқаролар кенгаши котиби Шоасил Насритдинов.— Уларнинг издошлари Шукрулло Умаров, Фатхулла Абдуллаев ва бошқалар меҳмонлар иззатини жойига қўйишда устозлари тажрибасини амалда намоён этмоқдалар.

Эл-юрт иши учун камарбаста отахонларимизга фарзандларингиз, набираю эвараларингиз орзу ҳавасини кўринг, оилангиз, қолаверса, маҳалладошларингиз бахтига омон бўлинг, дегимиз келади.

Эркин ТЎЛАГАНОВ,
Ўзбекистон Журналистлар уюшмаси аъзоси.

Миробод туманида шундай бир маҳалла бор. Унинг аҳил кишилари ҳақида, олиб борилаётган ибратли тадбирлар тўғрисида одамлар оғизларидан бол томиб гапиришади. Ана шу уюшқоқлик туфайли кейинги вақтларда меҳр-шафқат, хайрия йўлида кўплаб ишлар амалга оширилмоқда. Шунингдек энг асосий юмушлар ҳашар йўли билан бажарилмоқда. Маҳаллада 4 та оталар чойхонаси бўлишига қарамай, иш юритиш ва ишларни амалга ошириш учун аниқ қўнимгоҳ йўқ эди. Шунинг учун кўпгина тадбирлар хонадонларда амалга оширилар, умуман олганда қийинчилик учраб турарди. Эндиликда бу ерда истиқомат қилаётганларнинг орзуси ушалди, бугунги кунда маҳалла аҳли шинам, гўзал маданий-маърифий маскани яъни ўз гузарига эга бўлди.

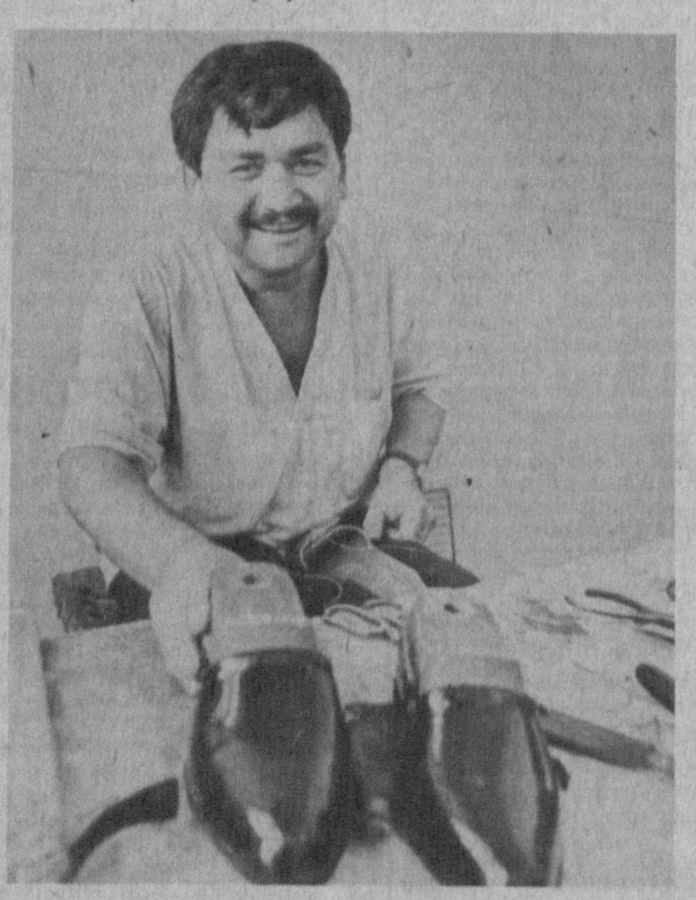

Суратли ахборот

ФАЙЗОБОДНИНГ ФАЙЗЛИ ГУЗАРИ

— Бир иш қиламан десанг, уни ҳеч ким қўллаб-қувватламаса ундан ёмони йўқ,— дейди биз билан суҳбатда Файзобод маҳалласининг оқсоқоли Тўхтапўлат ака Содиқов.— Гузар ҳашар йўли билан амалга оширилади, деб гап бошланган вақтда, бир оз чўчиган эдик. Бу ёғи қандай бўлар экан деб. 683 хонадондан иборат бўлган маҳалламиз ўзининг нимага қодир эканини амалда исботлади. Туман ҳокимлиги ва туман хайрия жамғармасининг бевосита ёрдамида бир гектардан ортиқ ташландиқ бўлиб ётган майдон ўрнида икки ой ичида маҳалла гузари қуриб битказилди. Гузар оқсоқол, котиб хоналари, ҳудуд нозири, ҳужжатлар сақланадиган хона ва хотин-қизлар кенгаши учун алоҳида хоналардан иборат. Бундан ташқари бугунги кунда гузарда кенг ва ёруғ оталар чойхонаси, сартарошхона, пойабзал таъмирлаш устахонаси ва ёшларнинг маданий дам олиши учун видеосалон ишлаб турибди. Яқин кунларда аёлларни иш билан таъминлаш борасида бинодаги икки хонада тикув цехини ташкил қилиш ниятидамиз. Бу ишларни амалга оширишда маҳалла фаолларидан Аълохон Азизов, Жўра Рустамов, Парпи Хоназаров, Сотволди Маматқулов, Лутфулла Содиқов, Ғани Зияевлар ўз меҳнатлари билан ёрдам бермоқдалар.

Оқила РАИМОВА.

СУРАТДА: маҳалла гузари ҳаётидан лавҳалар. Рустам Шарипов олган суратлар.

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси География бўлимининг «Табиатни муҳофаза қилиш» тажрибахонасининг илмий тадқиқот ишлари асосан Республика ҳудудининг муҳим ва устивор географик муаммоларини ҳал этишга йўналтирилган. Бу ҳақда тажрибахона мудири, география фанлари доктори Баҳодир Баҳритдинов қуйидагиларни гапириб берди:

Олимлар тажрибахонасида

АТРОФ-МУҲИТ — ТАДҚИҚОТЛАР МАРКАЗИДА

— Тажрибахона ўзининг илмий фаолиятида сув хўжалигидаги сув ресурсларини тежаш ва ундан оқилона фойдаланиш ҳамда атроф-муҳит муҳофазаси билан боғлиқ бўлган бир қатор илмий изланишлар устида самарали тадқиқотлар олиб бормоқда. Республикамизда жонсиз табиат ёдгорликларини аниқлаш, улардан оқилона фойдаланиш ва муҳофаза қилишнинг услубий асослари ишлаб чиқилди. Булар ноёб ғорлар, тоғ очилмалари, жозибали масканлар, ҳар хил инсон ва ҳайвон шаклларини эслатувчи тош ва қоялар, шифобахш булоқ ва чашмалар, карст ўпқон ва чўкмалари, гўзал табиат ландшафт комплекслари, ибтидоий инсонлар томонидан чизилган қадимий ёзув ва расмлар, кариз ва сардобалардир.

Бундай ноёб тўла табиат мажмуалари пайдо бўлишининг геологик тарихи ва уларни ўз ичига қамраб олган бутун маълумотни кўрсатувчи ноёб табиат обидаларидан бизнинг тажрибахона ходимлари томонидан 400 дан ошиғи аниқланди ҳамда уларнинг жойлашган марказлари харитага туширилди. Улардан халқ хўжалигида фойдаланиш ва муҳофаза қилишнинг услубий асослари ишлаб чиқилди. Ўзбекистон Республикаси ҳудудида жойлашган ноёб жонсиз табиат ёдгорликларини «Қизил китоби», «Тизимлар бўйича рўйхати», «Кадастри» тузиб тайёрланди.

Бугунги кунда бизнинг тажрибахонамиз география тадқиқотларини ташкил этиш ва жонажон табиатимизда содир бўлаётган географик жараёнларини ўрганиш, улардаги ўзгариш сабабларини аниқлаш ҳамда табиат қопламида содир бўлган носозликларга қарши чора-тадбирлар ишлаб чиқадиган илмий марказ ҳисобланади.

Илмий марказимизда ландшафтларни табиий географик ўрганиш уларни баҳолаш услуби, қуруқ чўл минтақаларида инсон фаолиятини таъсири ўзгаришларини тадқиқот қилиш, илмий асослаб бериш усуллари, атроф - муҳитни муҳофаза қилиш ва халқ хўжалигида табиат омилларидан оқилона фойдаланишга қаратилган тадбирлар мажмуасини ишлаб чиқиш билан ҳам шуғулланмоқда.

Бугунги кун табиий географияси — бу табиат, хўжалик ва инсон ўртасидаги муносабатлар, иқтисодий тизим, уларнинг таркиби, шаклланиши, фаолияти ва бошқаришини тадқиқот этувчи кўп қиррали фандир. Атроф-муҳитни муҳофаза қилиш тажрибахонасининг илмий изланишлари асосан халқ хўжалиги тараққиёти жараёнида вужудга келадиган муаммоларни ҳал қилиш ҳамда атроф-муҳит ва йирик ҳудудий ишлаб чиқариш мажмуаларини сифат ва миқдор жиҳатдан ўзгартиришнинг илмий асосларини яратишга қаратилган.

Тажрибахонамизнинг ходимлари ҳар томонлама ижобий тадқиқотлар ечимини ҳал қилиш билан бандлар. Шулардан бири география фанлари номзоди, тажрибахонанинг катта илмий ходими Абдукарим Ўразбоев суғориладиган ерларнинг мелиоратив ҳолатини аниқлаш мақсадида ер юзини ҳавзавий услуб билан харитага тушириб, уларни паст ва баландлигига қараб баҳолаб беради. Бу ҳавзавий услуб суғориладиган ерларнинг табиий мелиоратив ҳолатини яхшилашда ҳар томонлама қишлоқ хўжалик ходимларига ёрдам беради. Бу янги услуб бўйича Қорақалпоғистон Республикасининг ва Хоразм вилоятининг табиий мелиоратив ҳолати ўрганилиб махсус хариталар тузилмоқда.

Ҳозирги вақтда Орол муаммосини комплекс ҳал қилиш учун мутахассисдан ҳар томонлама кўп билим талаб қилинади. География фанлари номзоди Виктор Попов республикамизда кўзга кўринган ландшафтшунос олимларимиздан бири бўлиб, Орол муаммосини комплекс ҳал қилишда, суғориладиган ерларнинг экологик ҳолатини ўрганишда ва хариталашда муносиб ҳисса қўшиб келмоқда. Шу билан бир қаторда бу ходимимиз ландшафтларнинг морфологик хусусиятларини ўрганишда космик суратлардан фойдаланиб хилма-хил хариталар тузган ва бу хариталар халқ хўжалигида ижобий натижалар бериб келмоқда. «Ўзбекистон Республикаси экологик харитаси»нинг муаллифларидан бири бўлиб ҳисобланади. Бу харита ҳозирги вақтдаги экологик ҳолатни ҳар томонлама кўрсатиб турувчи ягона харитадир.

Тажрибахонанинг илмий ходими Лилия Мосина асосан табиатда содир бўлаётган ижобий ва салбий жараёнларни иқтисодий табиатшунослик нуқтаи назаридан текшириб, атроф-муҳитда содир бўлаётган бу жараёнларнинг табиат қисмларида боғлиқлигининг қай даражадалигини математик ҳисоблаш усули билан ўлчаб инсон омилига таъсирини аниқлайди.

Булардан ташқари тажрибахона олимлари биосферани муҳофаза қилиш муаммоси йўлида айрим табиий зоналарни илмий тафсилотларини ўрганиш ишларини бошлаб юбордилар. Унда инсонни табиатга таъсир кўрсатиш даражаси, бундай таъсирнинг шакли ва кўламини аниқлашдан иборат вазифалар қўйилган.

Дония ЗОКИРОВА
ёзиб олди.

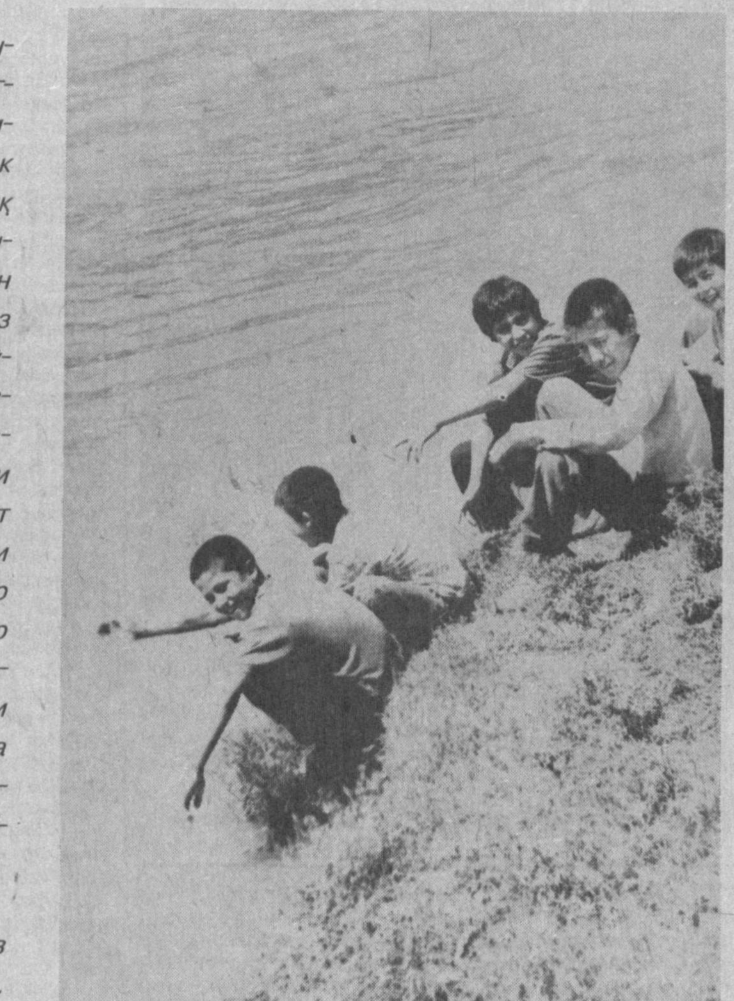

«Саёҳат — роҳат» деганларича бор. Зеро, тоғнинг соф ҳавосидан мириқиб нафас олиб муздек сувли дарё бўйида ҳордиқ чиқарганга не етсин. Бундай роҳатижон дамлардан йилда бир марта — ёз фаслида баҳраманд бўлиш мумкин. Айниқса ёзги таътилга чиққан болаларнинг ана шу завқли паллаларни она табиат қўйнида ўтказишлари уларга ҳаётнинг нақадар гўзал эканини яна бир бор эслатади. Табиатнинг бундай мурувввати туфайли унга мўътабар бўлган она сўзини қўшиб «Она-табиат» дея улуғланса ажабмас.

Равиль Альбеков олган суратлар.

Бу — қизиқ

ЎН МИНГДАН ОРТИҚ

Ҳар тонг кўпчилигимиз тетиклантирувчи восита сифатида бир пиёла қаҳва ичишга одатланиб қолганмиз. Лекин ҳозиргина узиб олинган атиргулнинг хушбўй иси мия ҳужайраларини қаҳвадан ҳам яхшироқ фаоллаштириб юборишини ҳаммамиз ҳам биламизми, имтиҳон топшираётган талабалар учун ялпиз иси келаётган хонанинг нафи кўпроқлигини-чи? Бу ҳидлар компьютерда ишловчилар учун ҳам жуда фойдалидир.

Маълум бўлишича, инсон 10 мингдан ортиқроқ ҳидни ҳис қилар экан. Тажрибали ошпазлар таомни мазасини кўрмасдан, унинг ҳидидан ҳам овқатнинг туз меъёрини аниқлашлари мумкин.

Қадимги Миср ва Осурийлар давлатида уйлар, ибодатхоналарда ўзидан хушбўй ҳид таратувчи ўсимликларни тутатиб қўйиш одат бўлса, Римда хоналарга ёқимли исли сувлар сепилган. Хушбўй моддаларнинг инсонга маълум маънода ижобий таъсир кўрсатиши аллақачон аниқланган. Улар ҳатто мушаклар қувватини, нафас олишни, қон томирнинг уришини, кўриш, эшитиш қобилиятини ўзгартира олади. Шарқда бир неча замонлардан буён ҳид бўйича одамнинг касал ёхуд соғломлиги аниқланган. Касалликлар ташхиси, шунингдек инсон кайфияти ҳам шунда маълум бўлган. Албатта бунинг учун ўта сезгир бўлиш лозим. Ароматерапия фани эса айнан ҳид билан даволаш ҳақидаги фандир.

Шуниси аниқки, харидорларнинг 70-80 фоизи сотиб олаётган озиқ-овқат хоҳ пардоз, хоҳ техника маҳсулоти бўлмасин, ўзлари сезмаган ҳолда унинг ҳидига қараб баҳолайдилар. Ишлатилган автомашиналарнинг айрим зукко сотувчилари ёнилғи идишига атайлаб хушбўй моддаларни қўшадилар. Чунки бунда машина худди яп-янгидек таассурот уйғотади-да. Устига устак «автомобилнинг ҳалол сотувчиси» — хушбўй аралашмасининг пайдо бўлиши хориждаги баъзи харидорларнинг сотувчи гапига лаққа ишонган ҳолда кўзни чирт юмиб пулни санаб бериш имконини яратади. Феромон — хулқ-атворга таъсир кўрсатиб, бирор ишга ундовчи ёки унинг тескарисини бажаришга ундовчи модданинг таъсир кучига энди ишонгандирсиз.

Наргиза УМАРОВА
тайёрлади.

Болаларни маънавий-ахлоқий шакллантиришда миллий қадриятларимиздан бири бўлган она алласи муҳим тарбиявий аҳамиятга эга. Кексалар тарбияси ёмон болалар ҳақида гапирганда «Онаси алла айтмаган экан», деб танбеҳ беришади. Айтишларича, алла оҳанглари онанинг 72 томиридан оқиб келар эмиш. Зеро алла айтиш билан она бутун эзгу ниятини, меҳру муҳаббатини ўз боласига изҳор этар экан. Ривоят қилишларича, ўтган замонда бир оиланинг қизи йўқолиб қолади. Қиз катта бўлгач ота-онасини топади. Лекин барибир у ўзи вояга етган жойини қўмсайвериб кетгиси келади. Ота-она эса унга ялиниб-ёлвориб яна бир кеча тунашга кўндиришади. Ярим тунда она бешикдаги гўдагини овутиш учун алла айта бошлайди. Алланинг сеҳридан қизда фарзандлик меҳри товланиб ўзини она бағрига ташлайди ва «Сиз менинг ҳақиқий онам экансиз, менга ҳам худди ана шу аллани айтар эдингиз» деб йиғлайди. Балки она алла айтмаганда она-бола буткул жудоликда яшармиди.

Маънавий қадриятларимиз

ОНАНИНГ 72 ТОМИРИДАН ОҚАДИГАН АЛЛА

Ўзбек оилаларида болаларни маънавий-ахлоқий шакллантиришда қариялар билан ёшлар ўртасидаги ўзаро ҳурмат, бир-бирини қўллаш каби хислатлар муҳим аҳамиятга молик. Бунда асосан қайнона ва келин ўртасидаги муносабатлар назарда тутилади. Қайнона келинга билмаганини ўргатади, неваралар тарбияси билан шуғулланади. Ўз навбатида келин ҳам қайнонасини ўз онасидай кўриб, «Ойижон» деб иззат қилади. Иффатли келинлар қайноналарига ҳурмат-эҳтиром кўрсатиш билан бир вақтда ўзларининг келажак умрларига замин ҳозирлайдилар. Зеро халқимизда «Нима эксанг шуни ўрасан» деган нақл бор. Бу борада Аҳмад Дониш шундай дейди: «Қайнона ва келин ўртасидаги муносабат ҳақида шуни айтиш мумкинки, улар ўртасидаги хусуматни ҳеч ким аниқлай олмайди. Қолаверса, бунинг сабабини кўрсатиб айтилган оғзаки сўзлар кишини қаноатлантирмайди. Ақлий-нақлий далиллар келтирганинг билан уларнинг хусуматини тўхтатиб бўлмайди. Нима учун уришганларини ўзлари ҳам билмайдилар». Кексаларимиз «Бир кун жанжал бўлган уйдан қирқ кунлик барака кетади» деган нақлни кўп такрорлашади. Айнан мана шу хусусда Алишер Навоий қуйидаги байтларни битган:

Жаҳл аҳли билан кимки улфат бўлғай.
Ул улфат ичра юз минг офат бўлғай.

Аслида тотувлик ҳукм суриши учун оиланинг барча аъзолари бир-бирларини тўғри тушунишлари ҳамда оиладаги ҳар бир шахс ўз ўрнини, бурчини, масъулиятини, мавқеини ва ниҳоят ўз вазифасини тўғри англамоғи лозим. Бу борада айниқса ўғил болаларнинг тарбиясида оталар ибрат эканликларини билишлари лозим. Зеро, «Ўғли борнинг ўрни бор, куёви борнинг кўрки бор», «Аҳмоқ ўғилдан ақлли куёв яхши» деган нақллар бежиз ўйлаб топилмаган. Умуман болаларни маънавий етук инсон сифатида тарбиялашда миллий урф-одатлар, анъаналар ҳал қилувчи аҳамиятга эга. Улар келажакда болаларда авлодлар меросига бўлган ҳурмат ҳиссини таркиб топтиради. Бу эса оиладаги муносабатларни мустаҳкамлашга, фарзандлар қалбида миллий ғурурнинг уйғонишига ёрдам беради.

Малика ИНОМОВА,
Низомий номли Тошкент педагогика институти доценти.

Ҳикмат — бир ҳовуч олтин

ЧИН МЕҲРИБОНЛИК — КАМЁБ ХИСЛАТ

Эътиборингизга ҳавола этилаётган фикрлар Франциядаги машҳур ва нуфузли сулола вакили Франсуа де Ларошфуко (1613-1680)га тегишлидир. Уларнинг ҳозирда ўз қадр-қимматини қай даражада сақлаб қолганини ўзингиз баҳолайверинг.

Фақатгина айрим юзага келган ҳолатлар хулқимизнинг асл моҳиятини атрофдагиларга ва энг асосийси бизнинг ўзимизга очиб беради.

* * *

Инсон тақдирга ўз сиҳат-саломатлигидек муносабатда бўлмоғи лозим: бизга кулиб боққанда — ундан завқ олишимиз, инжиқлик қилганда эса алоҳида заруратсиз кучли таъсир этувчи усулларни қўллашга шошилмай, сабр билан кутмоғимиз даркор.

* * *

Биз улғайган сари, неча ёшга кирмайлик, умримизнинг ҳар бир йилини, худди ҳозир дунёга келган гўдак мисоли ниҳоятда тажрибасизлик билан кутиб оламиз.

* * *

Ҳаттоки энг оғир иснодга қолганимизда ҳам, деярли ҳар вақт покиза номимизни тиклашга шароит бўлади.

* * *

Йил сайин ортиб бораётган қизиққонликнинг чеки аҳмоқликдир.

* * *

Дўстларимизнинг бизга зиёни етмайдиган камчилик-қусурларини бажонидил кечириб юборамиз.

* * *

Инсон шаъни ҳақида сўз юритганда, унинг яхши фазилатларига эмас, балки шу фазилатни қандай қўллай олишига қараб баҳо берган афзалроқ.

* * *

Ақлимиз танамиздан ҳам танбалроқдир.

* * *

Айб фақат бир тарафда бўлганида эди, одамлар ўртасидаги келишмовчиликлар зумда ҳал бўларди.

* * *

Ўта қатъиятли кишиларгина ҳақиқий юмшоқ хулқ-атвор эгасидирлар, бошқалардаги юмшоқлик бўлиб туюладиган жиҳат эса жаҳлга осонгина айлана оладиган бўш-баёқликдир.

* * *

Хулқидаги журъатсизликдан воз кечмоқчи бўлганларга кўп ҳам дашном бераверишхавфли.

* * *

Чин меҳрибонликдан ҳам камёброқ хислат бўлмаса керак: ўзини ўта марҳаматли ҳисобловчи кишиларнинг аксарияти бўш табиатли ёки жуда кўнгилчан одам бўладилар.

* * *

Ғурур барча инсонларга хосдир; фақат фарқи, одамлар уни қачон ва қандай намоён эта олишларидадир.

* * *

Инсон ҳеч қачон ўзи ўйлаганчалик жуда бахтли ёхуд бадбахт бўлмайди.

* * *

Майда юмушларга серғайрат бўлган кимсалар, одатда улкан ишларнинг уддасидан чиқа олишмайди.

* * *

Дўстларга ишонмаслик, уларга алдангандан уятлироқдир.

* * *

Баъзи танбеҳлар худди мақтов мисол жаранглайди, бироқ айрим мақтовлар танбеҳдан ҳам ёмонроқ бўлади.

* * *

Зиқналик тежамкорликдан ва ҳаттоки исрофгарчиликдан ҳам нари туради.

Назокат УСМОНОВА тайёрлади.

Маданият масканларида

ИСТЕЪДОД КАМОЛИ

Кейинги пайтда «Ўзбекистон темир йўллари» давлат ҳиссадорлик темир йўл компаниясига қарашли маданият саройи тобора гавжумлашиб бормоқда. Бугунги кунда бу ерда 26 тадан ортиқ турли йўналишда тўгараклар фаолият кўрсатмоқда.

— Ҳаётимизда маданий-маърифий ишларнинг аҳамияти катта, — дейди маданият саройи раҳбари Малика Алимова. — Инсон доимо дунёқарашини шакллантириб, ўз маънавияти хазинасини тўлдириб бориши лозим. Ҳозирги кунда тўгаракларимиз мунтазам ишлаб турибди. Барча режалаштирган ишларимиз аниқ мақсадларга қаратилган. Шунинг учун ҳам маданият саройимиз нафақат иш кунлари, балки дам олиш кунлари ҳам одамлар билан гавжум. Ранг-баранг дастурларимиз орқали кўпроқ иқтидорли ёшларни жалб этиш, уларни ўйлантираётган саволларга жавоб бериш, ўз маҳоратларини намойиш этишларига имконият яратиб беришга ҳаракат қиляпмиз.

Саройимизда фақат болалар учун ўндан ортиқ тўгараклар бор. Доира, дутор, эстетик тарбия, шарқ рақслари, моҳир қўллар, тўқиш, «Турникет» номли вокал-чолғу дастаси, «Диёр» номли шарқ қўшиқлари дастаси шулар жумласидандир. Бу тўгараклар ўғил-қизларнинг эркин ижод қилишлари, турмушдаги ўзгаришларга ўз қарашлари билан ёндошишга ўргатмоқда. Улар яратган ижод намуналаридан бир неча бор турли кўргазмалар ташкил этилди. 1 июнь — Болаларни ҳимоя қилиш халқаро куни муносабати билан Владимир Назаров раҳбарлигидаги «Намунали болалар тасвирий санъат студияси»даги болалар ўз расмлари билан қатнашиб, учинчи ўринни эгалладилар. Яна шу студия қатнашчилари «Жаҳон атроф-муҳитни муҳофаза қилиш куни»га бағишланган «Табиатни асрайлик» мавзусидаги кўргазмага ўз ишлари билан қатнашиб, фахрли биринчи ўринни эгалладилар. Студиянинг доимий қатнашчиларидан Саша Зимин, Насиба Абдураҳмонова, Катя Коленкиналар халқаро «Экосан» жамғармасининг қимматбаҳо совғалари ва дипломига сазовор бўлдилар, Турсунали Турдиалиев раҳбарлигидаги «Доирачилар» тўгараги ҳамда Галина Новгородова раҳбарлигидаги «Романтика» номли рақс дасталари мутазам равишда «Санъат ғунчалари» номли кўрик-танловларда қатнашиб, бир неча бор ғолибликни қўлга киритганлар. Шунингдек, катталар учун ҳам бир қатор тўгарак, студия ва клублар фаолият кўрсатмоқда. Зуҳра Мўминова раҳбарлигидаги «Уй бекаси» номли тўгарак доимо хотин-қизлар билан гавжум. Узоқ йиллар мобайнида «Ибн Сино авлодларимиз» номли клуб иши анча муваффақиятларга эришди. Клубга турли миллат вакиллари ёшидан қатъи назар жипслашиб халқ табобат қонунларини, турли доривор гиёҳ хусусиятлари ва улардан шифоли дорилар тайёрлаш йўлларини ўрганадилар. Кўпинча «Бир пиёла чой устида» номли давра суҳбатлари ўтказилиб, ўз тажрибалари хусусида ўртоқлашадилар, тайёрланган доривор шарбатлар намуналарига ўз баҳоларини берадилар, ҳамда дам олиш кунлари шаҳар атрофи ёки тоғларга чиқиб доривор ўсимлик намуналаридан териб келадилар.

Яқинда ишга тушган «Терини қайта тайёрлаш» номли тўгарак кўпчиликнинг диққатини ўзига тортди. Бу тўгаракда турли мўйнали ҳайвонларнинг терисини шилиш, уни қайта ишлаш жараёнлари ўргатилиб, тайёр бўлган маҳсулотдан ёқа, бош кийим тикиш сирлари ўргатилади. Булардан ташқари маданият масканида хотин-қизлар учун бичиш-тикиш курслари, машинада тўқиш, гул солиш, каштачилик, табиий ва сунъий гуллардан турли безаклар ясаш каби тўгараклар, халқ театри, халқ тасвирий санъати студиялари мунтазам ишлаб турибди.

Доно ЗОИРОВА
ёзиб олди.

Бугунги кунда олий ўқув юртларига талабаликка танлашда кенг қўлланилаётган тест синовлари республикамиздаги баъзи олий ўқув юртларида илгарилари ҳам қўлланилган экан. Ҳақиқатан ҳам шундайми?

Саодат Эшонова,
Тошкент Давлат университети талабаси.

Сўранг, жавоб берамиз

ТЕСТ СИНОВЛАРИ ҚАЧОН БОШЛАНГАН?

1960 йилларнинг бошида академик Восил Қобулов раҳбарлигида Кибернетика илмий-текшириш институти ташкил этилиб, у ерга бир неча электрон ҳисоблаш машиналари ўрнатилди. Бундай машиналардан бири Восил Қобуловичнинг ўзи дарс берадиган политехника институтида ҳам бор эди. 1962-1963 ўқув йилида ушбу институтда устоз раҳбарлигида муҳандислик физикаси факультети ҳам ташкил этилди. Бу факультетда махсус машина асбоблари гуруҳи бўлиб, унда ҳисоблаш машиналари учун муҳандислар тайёрлаш мақсад қилиб олинган эди. Дастлаб бу соҳадан сабоқ олиш ҳам, сабоқ бериш ҳам жўнгина кўчмади. Сабаби, мутахассислик бўйича ўқитиш учун ўқув қўлланмалари ҳам, малакали муаллимлар ҳам йўқ ҳисобида эди. Шунга қарамай Восил Қобулов раҳбарлигидаги Кибернетика институтининг олимлари турли адабиёт ва ўзларининг илмий ишлари, қўлёзмалари асосида мунтазам дарс ўтказишди.

Муаллимлар, «1963-1964 ўқув йилида электрон ҳисоблаш машинасидан синовларни электрон аппаратларга топширасизлар» деганларида ҳайрон бўлиб қолган эдик. Айниқса мутахассис муаллим Огурцов бу ҳақда кўп тушунтириш олиб борарди. Ва ниҳоят ўша йили, эҳтимол Ўзбекистон тарихида биринчи маротаба бўлса керак, мутахассисликдан имтиҳонни «экзаменатор» деб аталган электрон аппаратларга топширдик. Политехника институтининг «машина зали» деб аталган электрон машиналар ўрнатилган катта зал ёнидаги алоҳида хонада ўнта «экзаменатор» бўлиб, ҳар бирининг экранида ўнтадан савол, ҳар саволга эса бирининг экранида ўнтадан савол, ҳар саволга эса тўрттадан жавоб бор эди. Демак қирқта жавобнинг ўттизтаси нотўғри бўлиб, ўнта тўғри жавобни топган ўқувчининг баҳоси аъло бўларди. Ва ҳоказо...

Ҳамма талабалар имтиҳонни муваффақиятли топшириб олдилар. Айримларга бу нарса жуда қўл ҳам келиб қолди. «Келажакда барча институтларга кириш учун имтиҳонлар мана шундай аппаратларга топширилади» деган гаплар юрарди.

60-йилларнинг бошидаёқ, собиқ иттифоқнинг кўпгина йирик шаҳарларида, мана шундай аппаратларга имтиҳон топшириш турли соҳаларда синовлардан ўтказила бошланди. Айниқса бундай аппаратлар Давлат автомобиль назорати соҳасида имтиҳон топширувчилар учун жуда қўл келиб қолди. Хуллас, бундай электрон аппаратлар борган сари такомиллашиб, бугунга келиб, олий ўқув юртларига тест усулида имтиҳонлар топширишга сабаб бўлди.

Келинг, энди тест синовларига олиб келган тарихга бир назар ташлайлик. 1942 йили АҚШда биринчи маротаба электрон ҳисоблаш машиналари яратилди ва ҳаётга тадбиқ этилди. Бундай машиналар собиқ иттифоқда 1952 йилдан бошлаб яратила бошланди. БЭСМ, МЭСМ, М-20, Минск-14 каби номлар билан аталиб келинди. Аста-секин йирик электрон ҳисоблаш машиналарида (битта машина бир неча хонани эгаллаши мумкин эди) беҳисоб электр ва электрон лампалар, элементлар ўрнига; ярим ўтказгичлар, интеграл ва микросхемалар бунёдга келиб, бутун бир бинони эгаллайдиган электрон ҳисоблаш машиналари ўрнини жажжи, ихтисослаштирилган электрон аппаратлар, яъни маълум бир турдаги амалларни бажарадиган, об-ҳавони аниқлайдиган бир тилдан иккинчи тилга таржима қиладиган, шахмат-шашка ўйнайдиган, самолётларни, ракеталарни бошқарадиган, беморларга диагноз қўядиган аппаратлар — компьютерлар яратила бошланди. Лекин ҳамма турдаги электрон аппаратларнинг асосида мантиқ ҳисоб ётарди. Демак, бугунги тест синовларининг пойдевори 1942 йили АҚШда — электрон ҳисоблаш машиналаридан бошланган экан, деган хулосага келиш мумкин...

Чуқурроқ ўйлаб кўрсак, тест синовларига йўл ундан ҳам аввалроқ бошланган экан. Чунки, бундай аппаратлар учун мантиқ илмини бундан минг йил аввал Ал-Хоразмий яратиб кетган эди. «Алгоритм» дегани Ал-Хоразмий бўлиб, электрон ҳисоблаш машинасининг «тили» ҳисобланарди. Алгоритм — Ал-Хоразмий электрон ҳисоблаш аппаратларининг турли мантиқ илмини бажариши учун ниҳоятда қулай усул бўлиб, бугунги қудратли техникани юритаётган, бутун дунёда ўқитилаётган беқиёс даражадаги илм тармоғига айланиб қолди. Қизиғи шундаки, алгоритм асосида ишлайдиган бу каби жиҳозлар ҳамон тараққиёт йўлида. Тест синовлари эса мана шу тараққиётнинг юксак чўққиларидан биттагинаси холос.

Шуҳрат ОТАБЕК.

ЧАРХПАЛАК СУВИДАН БАҲРАМАНД

Мирзо Улуғбек тумани, 1-Қорасув даҳасидаги «Янги ҳаёт» маҳалласи кўп қаватли уйлардан ташкил топган бўлса-да, маҳалла фаолларининг тадбиркорлиги натижасида бу ердаги ишлар ҳамжиҳатликда, бамаслаҳат амалга оширилади.

«Янги ҳаёт» маҳалласи оқсоқоли Абдулла Ғофуровнинг ташаббуси билан Қорасув каналининг маҳалла ҳудудидан ўтадиган ерига чархпалак ўрнатилди. Қувонарли томони, маҳалла фаоллари Асад Назаров, Омон Акаев, Халил Камоловларнинг ўз қўллари билан ясалган чархпалак ўзбеклар одатича кўпчиликнинг кучи билан ўрнатилди. Энди чархпалак ёрдамида 23, 29, 38, 40, 41, 42, 43, 45-уйлар атрофидаги ариқларда сув шарқираб оқмоқда. Ва кўп қаватли уйларда истиқомат қилувчи аҳолининг ўз экин-тикинларини суғоришлари учун ҳам қулай имкон яратилди.

Дилшод ИСРОИЛОВ.

Футбол

КИМ ҚАНДАЙ ХУЛОСА ЧИҚАРАРКИН?

Биринчи давра якунларига доир

Ўзбекистон IV миллий чемпионатининг биринчи давраси якунланди. Жамоалар бир ойлик танаффусга чиқишди. У шанбадан бу шанбагача усталар жамоаларининг ўйинларини орзиқиб кутадиган ашаддий мухлислар ҳам бир оз тин оладиган бўлди. Жамоалар, мураббийлар, футболчилар эса биринчи даврадаги натижаларини, ютуқ ва камчиликларини сарҳисоб қилишлари учун фурсат етарли.

Дастлабки довондан ортга назар ташлар эканмиз, уч карра мамлакат чемпиони Фарғонанинг «Нефтчи» командаси бу йилги мавсумни ҳам кўтаринки руҳда ўтказаётганлигининг гувоҳи бўламиз. Фарғоналиклар мавсум арафасида бир қатор етакчи ўйинчиларидан айрилган бўлсаларда, жамоа пешқадамлик юкини кўтара оладиган истеъдодлари етарли эканлигини исботламоқда. Мураббий ва шогирдларнинг ҳамфикрлилиги, ҳар бир учрашувга фақатгина ғалаба иштиёқида тушаётганликлари ўз самарасини беряпти. «Нефтчи» ўтган йилги мавсум билан қўшиб ҳисоблаганда қарийб 100 турдан буён карвонбошиликни бошқага бермай келаётир. Жамоанинг барча чизиқларида маҳоратли футболчилар жам бўлган. Дарвозабон Наримон Осмонов, ҳимоячилар Андрей Федоров, Эдуард Мамотов, Олег Власов, Алексей Семенов, Валентин Чухнов, ярим ҳимоячилар Абдусамат Дўрмонов, Степан Атоян, Сергей Завальнюк, Сергей Лебедев, ҳужумчилар Неъматилло Қуттибоев, Сергей Ни, Сергей Андреев, Шуҳрат Шамсиев, Александр Писаревлардан иборат қудратли машинани бугунги кунда тўхтатишга қодир жамоа олий лига аъзолари орасида кўринмаётир. Тўғри, гарчанд, «Нурафшон», «Навбаҳор» ва МҲСК командалари пешқадамни измаиз таъқиб этиб келаётган бўлсаларда, биринчи даврада ушбу жамоалар «Нефтчи»нинг қаршилигини синдира олишмади. Аксинча, мавсум давомида бир текис ўйин кўрсата олмаётган «Наврўз» жамоаси шов-шувларга сабаб бўлди. Қаторасига 46 мағлубиятсиз одимдан сўнг, фарғоналиклар айнан Андижонда майдондан бош эгиб чиқиб кетишга мажбур бўлишди.

«Нурафшон»нинг иккинчи ўринда бораётганлигини ҳам ҳаққоний деб баҳоласак, унчалик янглишмаган бўламиз. Миллий чемпионатимиз ўйинчилари орасида биринчи бўлиб, 100 учрашувлик довондан ошган Алесандр Тинянов «Нурафшон» дарвозасини ишонч билан қўриқламоқда. Унинг хизматлари боис бухороликлар ўтган мавсумда кумуш нишон билан тақдирланишганди. Бу йилги бир-икки учрашувни ҳисобга олмаганда («Нефтчи» — 1:4, «Сўғдиёна» — 2:6) Тинянов ушбу мавсумда ҳам «Нурафшон»ни кўпчилик вазиятларда кўнгилсизликлардан қутқариб қолаётир. Жамоанинг ҳимоя ва ярим ҳимояси кучли ўйин намойиш этмоқда. Ҳужумчи Юрий Агеев эса илгаригига қараганда маҳорат бобида анча ўсганлигини кўрсатмоқда. Унинг чемпионат тўпурарлари сафида бораётганлиги ҳам фикримизнинг далилидир. Шунингдек, «Нурафшон» ўз майдонидаги учрашувларни жуда кучли ўтказмоқда. Бухороликлар биринчи даврадаги саккиз ўйиннинг барчасида ғалаба қозондилар ва 100 фоизлик натижа кўрсатган ягона жамоадир.

Мамлакат кубогининг биринчи соҳиби бўлган «Навбаҳор» тўртинчи йилдирки, чемпионат ўйинларини кўнгилдагидек ўтказолмаяпти. Мавсум арафасида «Навбаҳор» таркибига назар ташлаган ҳар қандай мухлис, бу йил «Нефтчи»нинг асосий рақиби наманганликлар бўларкан-да, деган хаёлга борганлиги табиий. Ҳақиқатан ҳам «Навбаҳор» барча чизиқларда агар таъбир жоиз бўлса, «Юлдуз»ларни жамлаганди. Аммо дастлабки учрашувлар кутилган натижани бермади. Устига устак «Нефтчи» «Навбаҳор»ни Наманганда ҳар жабҳада мағлубиятга учратди. Тез орада жамоа мурабийлари икки марта алмаштирилди. Ниҳоят Бахтиёр Бобоевнинг бош мураббийликка келиши билан «Навбаҳор» ўйинини топгандек кўринади. «Политотдел» жамоасидан Олег Шацких ва Алексей Винниковларнинг командага келиб қўшилиши «Навбаҳор» ўйинларини сезиларли даражада кучайтирди. Айниқса, Шацкихнинг деярли ҳар бир учрашувда рақиблар дарвозасини ишғол этишга тайёр туриши мухлисларда илиқ таассурот қолдирмоқда. Шу ўринда наманганлик ишқибозларнинг ўз жамоаларини яқиндан қўллаб-қувватлаётганлиги, ҳар бир учрашувда Наманган марказий ўйингоҳи мухлислар билан лиқ тўлаётганлиги ҳам жамоа қудратига қудрат қўшяпти, деб айтиш мумкин. Наманган нафақат республикамизда, балки бутун МДҲ давлатлари ўртасида томошабинларнинг учрашувга ташриф буюриши бўйича пешқадамлардан ҳисобланади. Намангандаги ўйинларни ўртача 30.000 дан мухлис бевосита стадионга келиб томоша қилмоқда.

МҲСК жамоасининг ҳам юқори ўринларга даъвогарлик қилаётганлиги табиий ҳол. Пойтахт футбол маркази «Пахтакор»дан Мирзо Улуғбек метро бекати ёнидаги мўъжазгина ўйингоҳга кўчган кўринади. МҲСК таркибида IV миллий чемпионатимизнинг тўпурари Ойбек Усмонхўжаев, энг кучли диспетчерлардан бири саналувчи Нўъмон Ҳасанов, XII Осиё ўйинларининг қаҳрамонларидан бири, ҳимоячи Февзи Давлетовлар тўп сураётганлиги ҳам команданинг кучидан далолат беради. Фақатгина бир нарсани таъкидламоқчимиз, Ойбек тўпларининг барчасини Тошкент ўйингоҳларида киритган, аниқроғи II тўпни МҲСК да, бир тўпни эса «Пахтакор»да. Бу эса тўпурарлар рўйхатига карвонбошилик қилувчи футболчи учун камлик қилади. Зеро сафардаги ўйинларда кимнинг нималарга қодир эканлиги кўринади. МҲСКнинг муваффақиятли тўп суришида ҳимоячи Акмал Ҳошимов, ярим ҳимоячилар Алишер Отажонов, Шуҳрат Раҳмонқулов, ҳужумчи Мухтор Қурбоновларнинг ҳам ҳиссаси катта бўлаётганлигини таъкидлаб ўтиш жоиз.

Ўзбек футболининг аввалги етакчиси «Пахтакор»нинг бешинчи ўринда бораётганлигини ўтган мавсумга таққослаганда ўсиш деб баҳолаш мумкин. Аммо таркиб жиҳатидан бошқа жамоалардан орқада қолмаслигини ҳисобга оладиган бўлсак, ҳозирги натижа ҳеч кимни қониқтирмайди. Бунинг устига «Пахтакор» ўз майдонидаги учрашувларни жуда бўш ўтказаяпти. Ҳаттоки «Динамо», «Наврўз», «Янгиер» командалари ҳам ўз майдонларида «Пахтакор»га нисбатан кўпроқ очко жамғаришган. Динамочилар ўз уйларида бирон марта мағлубиятга учрамаган бўлса, «Пахтакор икки марта майдондан бош эгиб чиқиб кетди. Пахтакорчиларнинг муваффақиятсизлигини турли сабаблар билан изоҳлаш мумкин. Дастлабки олти турда дарвозабон ишончли ўйнамади. «Нефтчи» билан учрашувдан бошлаб ҳакамлар пахтакорчиларга «қарашиб», рақиблари гол киритгунча ўйинни чўзиб беришди.

Учинчидан ярим ҳимоячилар Илҳом Шарипов, Станислав Моргулисларни жароҳат тўлиқ куч билан ўйнашларига йўл қўймади. Ҳимоячи Ёрқин Назаров, Улуғбек Рўзимовлар, иқтидорли ярим ҳимоячи Аваз Ҳошимовлар ҳам худди шу сабабларга кўра фақатгина сўнгги турларда таркибга туша бошлашди. Ҳужум чизиғида Рустам Дўрмонов, Равшан Бозоров каби тажрибали ўйинчилар билан бир қаторда истеъдодли Дилмурод Назаров тўп сураяпти. «Пахтакор»нинг асосий киритган тўплари ҳам айнан улар ҳисобига ёзилганлиги фикримизнинг далилидир. Аммо деярли барча голларни уларнинг ўзлари орқага қайтиб, юзага келтиришмоқда. Ҳужумчиларни тўп билан таъминлаб турувчи диспетчер йўқ. Андрей Микляев бу вазифани бажариши мумкинлигига биз Фарғонадаги ўйинда ишонч ҳосил қилгандик. Аммо тажрибали Александр Тихоновнинг жароҳатланганлиги туфайли Андрейни мураббийлар ҳимояда ўйнатишга мажбур бўлишяпти. Бир сўз билан айтганда жароҳат, кўнгилдаги таркибни майдонга тушира олмаслик «Пахтакор»нинг кўрсаткичларига салбий таъсир қилмоқда. Бундан ташқари яшаш, турмуш шароитидаги баъзи камчиликлар («Қибрай» ўқув-машғулот базасида чироқ, иссиқ сувларнинг баъзан узилиб қолиши) ҳам футболчилар ва мураббийларнинг кайфиятига акс таъсир кўрсатди. «Пахтакор»нинг сафарда очко тўплаш жиҳатидан «Нефтчи» ва «Навбаҳор»дан кейин учинчи ўринда бораётганлигини, иккинчи даврада ниҳоят Шуҳрат Мақсудовнинг майдонга қайтиши тошкентликларнинг мавсумни юқори поғоналарда тугатишига умид уйғотади. Бунинг устига «Пахтакор» иккинчи даврада асосий рақибларини ўз майдонида қабул қилади. Демак, ишни тўғри йўлга қўйган тақдирда, футболчилар ҳар бир учрашувга зўр иштиёқ билан тушгандагина команда олдига қўйган юксак вазифаларни бажаради. Келгуси мавсумда ўзининг 40 йиллик юбилейини қаршилашга ҳозирлик кўраётган жамоа учун совриндорлар сафида, қолаверса биринчи ўринда бормаслик ярашмайди.

Турнир жадвалига назар ташлаган мухлис аксарият жамоалар тўплаган очколар орасидаги фарқ унчалик катта эмаслигига амин бўлади. Жумладан, «Наврўз» жамоаси чемпионатни яхши бошлаганди, аммо жамоа мураббийлари сафидаги кутилмаган ўзгариш унинг ўйинларига таъсир этмай қолмади. Чемпионни мағлубиятга учратган жамоа сўнгги турларда ўз майдонида ҳам, сафарда ҳам очко йўқотишдан қўли бўшамай қолди. Жиззахнинг «Сўғдиёна» жамоаси эса бир текис ўйин намойиш этмаётир. Йўқса, жиззахликларнинг Тошкентда «Пахтакор»ни мағлубиятга учратиб, кейинги турдаёқ ўз майдонида «Трактор»га ютқазиб қўйишини қандай изоҳлаш мумкин. Ўз навбатида «Трактор»нинг биринчи даврадаги қатнашуви ҳам мухлисларни қониқтирмади. Биринчи турдаёқ «Пахтакор»ни ютиб, кайфиятларини ростлаб олган тракторчилар 9-турдан кейин бор-йўғи беш очко жамғардилар. Чемпион, ўтган йилги бронза медали совриндори билан дуранг ўйнаган жамоада кутилмаганда бош мураббийни ишдан олиб ташлаш фикри кимда туғилганлигини аниқ айтолмаймизу, аммо Леткиннинг командани тарк этганлиги «Трактор»га қимматга тушиши аниқ. Зеро, биз бунга ўтган йили ҳам амин бўлгандик. Ўшанда Виталий Жилкин жамоани танг аҳволга тушириб қўйгач Леткинни орқага қайтаришга мажбур бўлишганди. У эса «Трактор»ни олий лигада олиб қолганди. Бу билан Леткин «даҳо» мураббийлардан демоқчи эмасмиз, асло. Бироқ футболчиларнинг аксарияти унинг шогирдлари эканлигини инобатга оладиган бўлсак, етакчи футболчиларнинг бир нечтаси иккинчи даврадан бошқа жамоага ўтармиш деган миш-мишнинг ҳақиқатга айланишидан қўрқамиз. Агар шундай ҳол юз берадиган бўлса, командани қайта оёққа турғазиш қийин бўлади.

Бўш ўйин кўрсатаётган жамоалар сафида ўтган уч мавсумда олтинчи поғонадан пастга тушмаган «Темирйўлчи»нинг бораётганлиги юқоридаги фикримизни тасдиқлайди. Зотан, «Темирйўлчи»ни қаторасига иккинчи йилдирки, етакчи ўйинчилари тарк этмоқда. Бу эса команда ўйинининг орқага кетишига сабаб бўлаётир.

Тошкент вилоятининг «Политотдел» жамоаси тўғрисида ҳам алоҳида тўхталиш жоиз. Политотделчиларнинг дастлабки тўққиз турдан кейинги аҳволи ўнглаб бўлмас даражадагидек туюлганди. Аммо Юқори Чирчиқ тумани ҳокимлиги, жамоа хўжалиги раҳбарияти, жамоа раҳбарлари ўзларида команданинг аҳволини яхшилашга куч топа олишди. Жамоа бош мураббийлигига Рустам Мирсодиқовнинг тайинланиши, XII Осиё ўйинларининг қаҳрамонларидан бири Азамат Абдураимовнинг «Политотдел» таркибида пайдо бўлиши кейинги ўйинлардаги муваффақиятлар билан бевосита алоқадор. «Политотдел» чемпионат карвонбошиларидан бири МҲСКни сафарда мағлубиятга учратди. Ўз майдонида «Пахтакор» билан дуранг ўйнади. Чемпионни эса биринчи таймдан сўнг ютиб турганди... Буларнинг барчаси командадаги муҳит соғломлашганидан, ишлар тўғри йўлга қўйилганлигидан далолат беради. Уч очколик тартибда жамоанинг аҳволи бир турдан сўнг яхшиланиб ва аксинча ёмонлашиб қолиши ҳеч гап эмас. Аммо кимнинг нималарга қодир эканлигини ўйинига қараб айтиб бериш мумкин. «Политотдел» аста секинлик билан ўтган йилги аҳволини тиклаяпти.

Олий лигани ким тарк этади ёки бу йил ким чемпион бўлади? Ушбу саволларга ҳозирдан жавоб бериш жуда қийин. Аммо биринчи давра натижаларини кузатиб туриб, ғолибликка ва қуйи табақага тушиб кетишга даъвогар жамоаларни бемалол айтса бўлади. Зеро «Машъал», «Чирчиқ», «Атласчи», «Динамо» жамоалари ҳар бир ўйинда қийинчилик билан очко олаётганлиги мавҳум бўлмаганидек, «Нефтчи», «Навбаҳор», «Нурафшон» ва МҲСКнинг рақибларига нисбатан анча устун эканлигидан ҳам кўз юмолмаймиз.

Биринчи даврада йўл қўйилган баъзи жузъий хатолар тўғрисида тўхталсак. Бизнингча Ўзбекистон футбол федерацияси чемпионатни юқори савияда ўтказиш учун катта меҳнат қилаяпти. Аммо кимнингдир хоҳишига кўра ўйинларни орқага суриш, бир шаҳарда бир куннинг ўзида икки-учта муҳим учрашувларни ўтказиш ҳеч кимга обрў келтирмайди. Учрашувларга ҳакамларни тайинлаш борасида ҳам бир қатор камчиликларга йўл қўйилмоқда. Жумладан «Нефтчи» — «Пахтакор» учрашувидан сўнг Тошкентдаги «Пахтакор»—«Нурафшон» ўйинига А. Пивоваровнинг тайинланиши ва унинг ўз навбатида бухороликлар «Пахтакор»— дарвозасига тўп киритгунча вақтни чўзиши кўпчиликда нохуш таассурот қолдирди. Хўп, бизга эътироз билдиришингиз мумкин, ўйинда ҳақиқатдан ҳам узилишлар бўлганди-ку деб? Хўш, унда ҳакамнинг икки жамоа сардорини чақириб ўйин фалон дақиқа тўхтади, мен шунча вақт қўшаман деганини ким кўрди. Ёки нима учун у 5 дақиқа, ёхуд 15 дақиқа вақт қўшмасдан, айнан «Пахтакор» дарвозаси ишғол этилиши билан ўйинни тўхтатди? Демак, унинг нияти холис эмас экан-да деган фикр туғилиши табиий-ми, табиий.

Бундан ташқари тажрибали ҳакамларнинг барчаси (деярли десак тўғрироқ бўларди!) пойтахтда яшашини яхши биламиз. Хўш, улар тошкентлик деб, марказий ўйинларга малакасиз ҳакамни қўйиш шартми? Бу билан АФА маҳаллийчиликни келтириб чиқармаяптимикан? Истардикки, танаффусдан ҳакамлар уюшмаси ҳам ўзига керакли хулосани чиқариб олса, мақсадга мувофиқ бўларди.

Баъзи командалар ўйинчиларидаги маданият масаласи ҳам кишини ташвишлантиради. Деярли ҳар бир жамоада ҳакамни тан олмайдиган димоғдор футболчилар бор десак, янглишмаган бўламиз. Бунинг устига очиқдан-очиқ сўкинишлар, ҳақоратлар бизнинг маданиятимизга тўғри келмайди.

Учрашувларни янада қизиқарлироқ ўтказиш, мухлисларни ўйингоҳларга қайтариш йўлида ҳам изланишлар кўзга ташланмаётир. Мамлакатда футболни ривожлантириш тўғрисида қарор чиққанига ҳам мана икки йилдан ошди. Усталар жамоаларига ўринбосарлар тайёрлаш, болалар ва ўсмирлар футболини кўтариш, футболни оммавийлаштириш йўлида ҳам қатор ишлар бажарилди. Лекин бу билан тўхтаб бўлмайди. Биз тинимсиз бу йўлда изланишимиз зарур. Ўшанда халқаро майдонларда республикамиз жамоалари, терма командаларимизга ютуқлар ёр бўлаверади.

Комил ЭРМУҲАММАД.

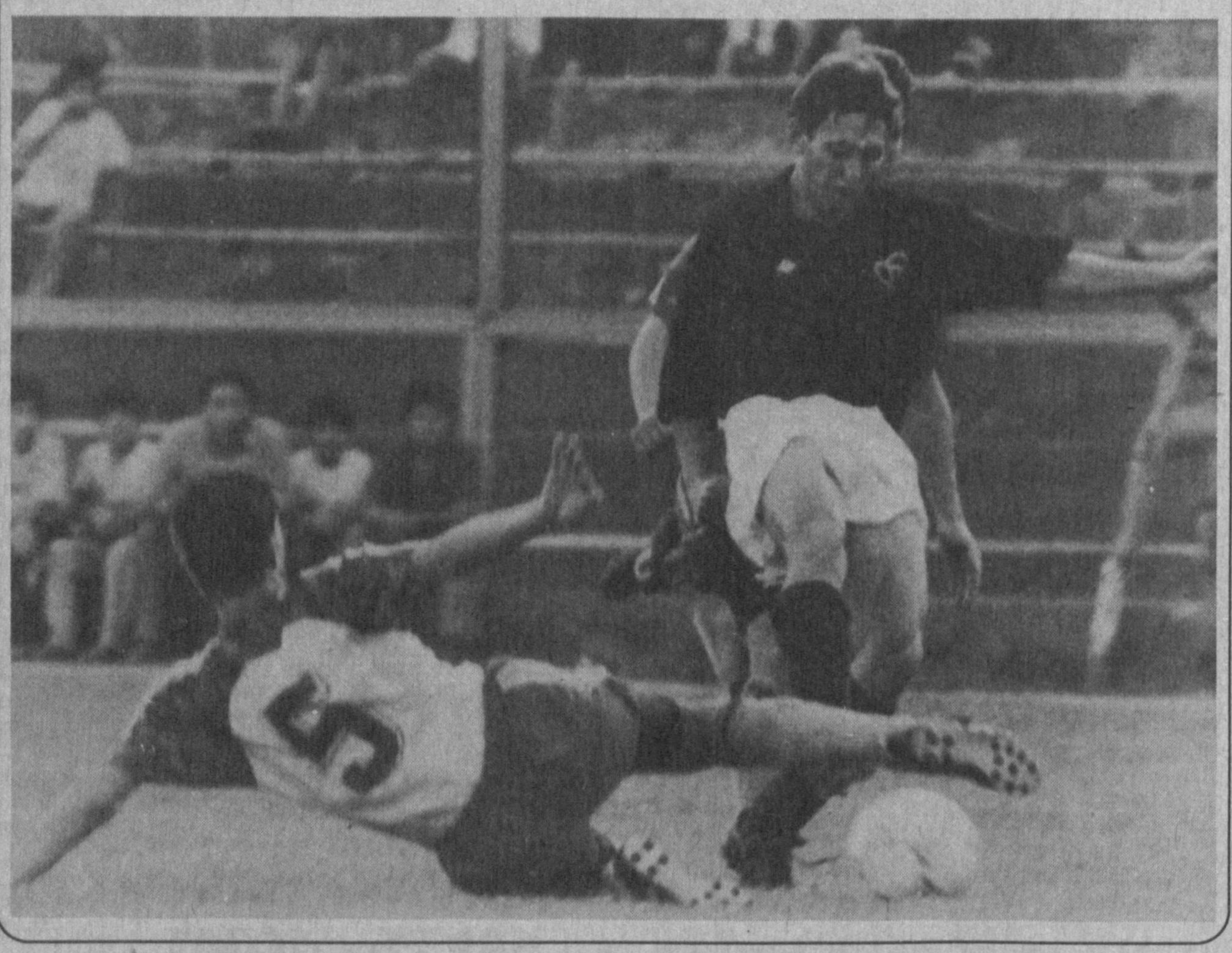

СУРАТДА: ҳужумда «Трактор». Дмитрий Михайлов олган сурат.

«02» хабар беради

ЖИНОЯТ ЖАЗОСИЗ ҚОЛМАЙДИ

❑ 3 июль куни соат 16 лар чамасида куппа-кундузи шаҳар марказидаги Мовароуннаҳр кўчасининг курант соатлари олдида номаълум кимса Соҳиба исмли аёлнинг тилла тақинчоқларини қўрқитиш йўли билан тортиб олади. Ўз вақтида бўлган воқеани милицияга хабар қилган аёлнинг тақинчоқларини зўравон—муқобил хизматни ўтаётган А.Р. тортиб олганди. Энди у ўз ноқонуний хатти-ҳаракатлари учун жавоб беради.

❑ Шу куни соат 20.00 да икки номаълум аёл «Тўқимачи» ўйингоҳининг биноларидан бирида шу корхонада ишчи бўлиб ишлайдиган М.Моҳирадан куч ишлатиш йўли билан камзулини тортиб олиб кўздан ғойиб бўлишади. Милиция йўл-соқчилик хизмати ходимлари, ҳудуд нозири ва жиноят-қидирув бўлими ходимининг кўрган чора-тадбирлари натижасида босқинчилик ва талончилик билан шуғулланиб юрган, илгари судланган икки аёл қўлга олинди.

❑ 3 июль куни «Россия» меҳмонхонаси олдида пойтахтнинг мавзеларидан бирида яшовчи Р.Т. нинг ёнидан 215 грамм героин гиёвандлик моддаси топилди. Ушбу модданинг қаердан олинганлиги суриштирилмоқда.

❑ 2 июль куни тунги соат 02 да ҳеч қаерда ишламайдиган, 1975 йилда туғилган С.С. ва дайди С.Ф. лар Чилонзор туманида жойлашган «Таиршах» фирмаси деворидан ошиб ўтиб омборхонадан 16 шиша пахта ёғини ўғирламоқчи бўлишганида ҳудуд нозири С.Османов томонидан қўлга олиндилар.

❑ 4 июль куни номаълум киши «Миробод» деҳқон бозорида Бўка туманидан келган деҳқоннинг 115 килограмм ўригини ўғирлайди. Миробод тумани ички ишлар бўлими қўриқлаш бўлими ходимлари Тиллаев ва Тоғаевларнинг ўз вақтида кўрган чора-тадбирлари натижасида ўғирлик содир этган, Қибрай туманилик С.А. қўлга олинди. Ҳозир тергов ишлари кетмоқда.

❑ Шу куни соат 18.00 да Юнусобод даҳасининг 11-мавзесида Хоразм вилояти, Гурлан туманидан келган деҳқон 1942 йилда туғилган С.Ш. ни номаълум киши қўрқитиб унинг бир қоп гуручини тортиб олади. Ҳудуд нозири Сувановнинг саъйҳаракатлари натижасида ҳеч қаерда ишламайдиган 1961 йилда туғилган Қозоғистон Республикаси Туркистон шаҳридан келган талончи Ш.Х.ушланди. Жабрланувчига моли қайтарилди.

❑ 4 июль куни номаълум кимса Юнусобод туманида жойлашган 52-нон дўконининг ёрдамчи хонасида турган сотувчининг ҳамёнидаги 1300 сўм пулини ўғирлаб қочади.

Юнусобод тумани ички ишлар бошқармаси 3-шаҳар милиция бўлими бошлиғининг ўринбосари Тўхтаев, милиция йўл-соқчилик хизмати милиционерлари Бурашов ва Абдураҳимовларнинг фаол ҳаракатлари натижасида ўғри — 1979 йилда туғилган, Миробод туманида истиқомат қилувчи Д.Т. қўлга олинди.

❑ Шу куни Аҳмад Дониш кўчасида жойлашган бозорчада «Тошметроқурилиш» трести ишчиси В.А. нинг халтасидан 500 долларини ўғирлаган Қибрай туманидаги «Иқбол» тижорат дўкони сотувчиси С.Ғ. ушланди.

❑ 4 июль куни соат 17 дан 50 дақиқа ўтганида Юнусобод туманида шу йил 5 апрель куни 1949 йилда туғилган М.Г. нинг 1 миллион сўм пулини долларга алмаштириб бераман дея кўздан ғойиб бўлган С.Ш. қўлга олинди.

❑ 4 июль куни «Чорсу» бозорида ҳеч қаерда ишламайдиган, 1973 йилда туғилган О.Ф. Сурхондарё вилояти, Денов туманидан келган деҳқон С.Б. нинг 6800 сўм пулини ўғирлаб қочишга уринади. Муниципал милиция ходимлари Бойқораев, Жўраевларнинг хизмат вазифасини аъло даражада бажарганлиги туфайли деҳқон ҳамёнига тажовуз қилган чўнтаккесар ушланди.

❑ 5 июль куни Файзиобод кўчаси, 2-боши берк кўчадаги уйлардан бирида «Рекорд» телевизорини ўғирлаб кетишга уринган Х.Х. қўлга олинди. Ўғрининг телевизор олиб кетаётганлигини пайқаб қолган уй эгаси ёрдамга милиция ходимларини чақирганлиги сабабли иш тезлик билан якунини топди.

❑ 5 июль куни номаълум шахс «Чкалов» метро станциясидан трамвайни ўғирлаб қочишга уринади. Кўрилган чора-тадбирлар натижасида «ҳайдовчи» — ҳеч қаерда ишламайдиган, 1969 йилда туғилган Д.Д. эканлиги аниқланди.

❑ 7 июль куни Чилонзор туманида жойлашган 2-қурилиш- таъмирлаш бошқармаси омборхонасидан номаълум кишилар дарвозани бузиб генератор, 2 та редуктор, 26 метр темир қувур, 60 метр резина ичакни ўғирлаб кетишади. Милиция йўл-соқчилик милиционерлари 1979 йилда туғилган икки кимсани «иссиғида» ушлашди.

Тошкент шаҳар Ички ишлар бош бошқармасининг матбуот гуруҳи.

Шингил табассум

БАҚИРМАНГ, КАР ЭМАСМАН

Шифокор қабулга келган беморга деди:

— Сиз туфайли тиббиёт фани жуда бойийди энди.

— Қўйсангиз-чи, дўхтиржон! Менга сизни унчалик кўп олмайди дейишган эдику...

***

Омади чопган бир банк эгасидан муваффақияти боисини нимада эканини сўрабдилар, У бўлса:

— Бунинг учун ўн йил муттаҳам бўлишимга тўғри келди, — дебди.

— Кейин-чи?

— Кейин эса яна муттаҳам бўлиб қола билиш керак.

***

Катта мажлисда акциядорлик жамиятининг раҳбари қўл остидагиларни танқид қиларди:

— Директорларнинг ярми ҳеч нарсанинг устидан чиқа олмайди.

— Қолган ярми-чи? — залдан овоз эшитилди.

— Қолган ярми барча нарсага қодир.

***

Вокзалда куёв қайнонасини сафарга кузатарди. Муттасил соатдан кўзини узмаётган қайнона сўради:

— Поездим жўнашига қанча вақт қолди?

— Бир соату ўн дақиқаю йигирма уч сония! — деди куёв хурсанд бўлиб.

***

Итини махсус шифокор кўригидан ўтказиб келган эр хотинига:

— Бечора итимиз йўл-йўлакай шундай ёмон инграб келди, гўё менга бир нарса демоқчидек эди-я...

— Вой ўлмасам, — унинг гапини бўлди хотини, итга тикилар экан. — Ит сизга аваламбор у бизники эмаслигини айтмоқчи бўлгандир-да.

***

Икки оғайни учрашиб қолдилар:

— Эшитишимча, хотинингга қарта ўйнашни ўргатибсан...

— Жудаям тўғри қилибман. Мана масалан кеча, ўзимнинг ярим маошимни ундан ютиб олдим.

***

Дўконга келган харидор сотувчига бақира бошлади:

— Менга бир қути гугурт бериб юборинг.

— Бақирманг, кар эмасман. Сизга фильтрлими ё фильтрсизи ҳам бўлаверадими?

***

Залда суд жараёни борарди. Терговчи судланувчидан сўради:

— Касбингиз нима?

— Акробат

— Хўш, сержант, тезда ойнани ёпиб қўйинг.

***

Хотини эркаланиб деди:

— Азизим, бугун тўйимизга 25 йил тўлди. Бу санани жуда ажойиб тарзда нишонлайлик!

— Майли. Бир дақиқа сукут сақлансин! — деди эри қовоғини уйиб.

***

— Бўлди, энди мактабга бормайман, — деди биринчи синф ўқувчиси.

— Нега энди?

— Ёзишни билмайман, ўқишниям билмайман, гаплашиб ўтиришга эса рухсат беришмаяпти.

***

— Топишмоқ айтаман, топинг-чи, Маҳмуджон. Ҳамма нарсани кўради, эшитади, билади. Ким у?

— Қўшнимиз Марҳамат опа!

***

— Баҳодир, сенинг ёшингда мен умуман ёлғон гапирмасдим, уялмайсанми?

— Ада, буни неча ёшингиздан бошлагансиз?

Нозима УМАРОВА тўплади.

Бош муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

ШАҲАР ТЕЛЕФОН ТАРМОҒИ АБОНЕНТЛАРИ

ДИҚҚАТИГА!

ТОШКЕНТ ШАҲАР ТЕЛЕФОН АЛОҚАСИ ВА РАДИОЛАШТИРИШ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ

Телефондан фойдаланганлик учун ҳақни ўз вақтида тўлаш лозимлигини

ЭСЛАТАДИ

Ўзбекистон Республикасида маҳаллий телефон алоқасидан фойдаланишнинг амалдаги қоидаларига биноан ҳақ ўз вақтида тўланмаса абонентга жарима солинади ва сўнгра телефон узиб қўйилади.

Телефон алоқасидан фойдаланиш қоидаларида абонентлик тўловида имтиёз бериш кўзда тутилмаган.

Бир вақтнинг ўзида шуни маълум қиламизки, ҳозирги амалдаги автомат телефон станциялари узлуксиз 3-4 минут сўзлашувга мўлжалланган. Телефон алоқаси ишининг сифатли бўлиши учун белгиланган вақтдан кўп узлуксиз сўзлашманг.

36-АТС абонентларига ҳар ойда тўланадиган 24 сўмлик абонентлик тўлови, бир ойда 180 минут маҳаллий сўзлашувлар учун ҳуқуқ беради.

Белгиланган вақтдан ортиқ сўзлашганлик учун ҳар бир минутига қўшимча ҳақ ундириб олинади. Ортиқча сўзлашувни автоматик равишда ҳисоблаб борилади ва ҳақ тўлаш учун счёт ҳар ойнинг 15 кунигача почта орқали жўнатилади.

Тошкент шаҳар телефон алоқаси ва радиолаштириш ишлаб чиқариш бошқармаси.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ХАЛҚ ТАЪЛИМИ ВАЗИРЛИГИ ТОШКЕНТ ШАҲАР Х. З. КАЛОНОВ НОМЛИ ОЛИЙ ҲУНАР БИЛИМ ЮРТИ

ЯНГИ ИНФОРМАЦИОН ТЕХНОЛОГИЯЛАР (ЯИТ)
Жумладан:
КОМПЬЮТЕР ОПЕРАТОРИ,
ТЕХНИК-ПРОГРАММИСТ,
ИНФОРМАТИКА КАБИНЕТИ МУДИРИ,
ПРОГРАММИСТ-МУҲАНДИС.
БОШҚАРУВНИ ҲУЖЖАТЛАР БИЛАН ТАЪМИНЛАШ (БҲТ)
Жумладан:
КОТИБА-МАШИНИСТКА,
ИШ ЮРИТУВЧИ,
КОТИБА-СТЕНОГРАФИСТКА,
КОТИБА-РЕФЕРЕНТ,
КАДРЛАР БЎЛИМИНИНГ ХОДИМИ
соҳалари бўйича ҳунар олишни истаган барча ўрта таълим олган ўқувчиларни
ТАКЛИФ ЭТАДИ:

Олий ҳунар билим юртининг бош принципи —узлуксиз ҳунар олиш тизимига асосланган. Ҳар йилги олинган мутахассислик — ўз билим ва кучини халқ хўжалигида синаш учун имконият яратади.

ҲАР БИР ЙИЛ — БУ ТАЪЛИМНИНГ КЕЙИНГИ ЮҚОРИ БОСҚИЧЛАРИ БЎЙИЧА ТАНЛОВДА ҚАТНАШИШ ДЕМАКДИР.

Олий ҳунар билим юрти ўз ўқувчи ва талабаларига ЯИТ ва БҲТ соҳалари бўйича бир неча, яъни ишчидан тортиб муҳандисгача бўлган касбларни эгаллашга имконият яратади.

Ўқиш муддати 1 йилдан 5 йилгача.

Ўқишга 11 йиллик ўрта мактабни битирган, Тошкентда истиқомат рўйхатида турган шахслар қабул қилинадилар.

Ўқиш ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

ОЛИЙ ҲУНАР БИЛИМ ЮРТИГА КИРИШ ТАНЛОВИ 3 БОСҚИЧДА ЎТКАЗИЛАДИ:
1- БОСҚИЧ — фанлар бўйича тест,
ЯИТ — ЭҲМда математика,
БҲТ — диктант.
2-БОСҚИЧ — ЭҲМда мантиқий тест.
3-БОСҚИЧ — психологик-педагогик тест.

Консультатив машғулотлар 1 августдан 10 августгача ўтказилади.

Олий ҳунар билим юртига кириш мезони барча босқичларда ўтказилган якунлар рейтинги билан белгиланади.

ҲУЖЖАТЛАР 10 АВГУСТГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Бизнинг манзил: 700084, Тошкент шаҳри, Хуршид кўчаси, 45 (автобуслар: 10, 85, 88-Семашко номли илмий текширув институти бекати).

МАЪЛУМОТ УЧУН ТЕЛЕФОНЛАР: 34-24-18, 34-55-73.

3 - ТРАМВАЙ-ТРОЛЛЕЙБУС САРОЙИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

ТРАМВАЙ ҲАЙДОВЧИЛАРИ, ойлик иш ҳақи — 2.750 СЎМ.

ТРОЛЛЕЙБУС ҲАЙДОВЧИЛАРИ, ойлик иш ҳақи — 3.200 СЎМ.

Ҳаракат таркиби таъмири бўйича

ЭЛЕКТР-ЧИЛАНГАР, ойлик иш ҳақи — 1.500 СЎМ.

КОНДУКТОРЛАР, ойлик иш ҳақи — 1.200 СЎМ.

ТРАМВАЙ-ТРОЛЛЕЙБУС ҲАЙДОВЧИЛАРИ МУТАХАССИСЛИГИНИ ЭГАЛЛАМОҚЧИ БЎЛГАН 20 ЁШДАН ОШГАНЛАР 23-ТБЮГА ЎҚИШГА КИРИШЛАРИ МУМКИН.

Троллейбус ҳайдовчиси касбига — 6 ОЙ;

трамвай ҳайдовчиси касбига — 5 ОЙ ЎҚИЛАДИ.

Ойига 517 сўм стипендия тўланади.

БИЗНИНГ ИМТИЁЗЛАР:

— шаҳар электр транспортида юриш бепул;

— 13 ва 14 маошлар;

— самарали хизмати учун қўшимча таътил.

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Темур Малик кўчаси: 3 «а»-уй (18, 9-троллейбуслар; 6, 13-трамвайлар; 17, 71, 83, 96, 112-автобусларнинг «Чимён» дўкони» бекати).

Телефонлар: 63-28-97 — сарой ходимлар бўлими.

63-38-93 — 23-ТБЮ.

ТАШКИЛОТ ТЎЙ МАРОСИМЛАРИГА ХИЗМАТ КЎРСАТАДИГАН «ФОРД-ЛИНКОЛЬН» РУСУМЛИ ЛИМУЗИН АВТОМАШИНАСИНИ ТАКЛИФ ЭТАДИ.

Қуйидаги манзилга мурожаат қилинг: Абай кўчаси, 4-уй. Телефон: 39-56-12.

Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг Тошкент шаҳар кенгаши Сирғали туман кенгашининг биринчи котиби Ёқут Азизовна Исоқовага турмуш ўртоғи

Муҳаммаджон Ёқубжонович ИСОҚОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«Ёзувчи» нашриёти жамоаси нашриёт ходими Назира Йўлчиевага укаси

Асатилла ЙЎЛЧИЕВнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Мирзо Улуғбек туман ҳокимияти, Соғлиқни сақлаш бўлими ва санитария-эпидемиология станцияси шу санитария-эпидемиология станциясининг санитария ҳакими

Фахритдин Зихритдинович НИЗОМОВнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор этадилар.

Тошкент оқшоми

Муассис: Тошкент шаҳар ҳокимлиги

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида рўйхатга олинган. Рўйхат сони ~ 10.

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, ГСП, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Телефонлар: хатлар ~ 33-29-70; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича~ 56-54-68, 32-56-66.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки "Тошкент почтаси" шаҳар почта корхонасининг фойдаланиш бўлимига ~ 33-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Ҳажми ~ 2 босма табоқ. Офсет усулда чоп этилади. Қоғоз бичими - А-2. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Нашр кўрсаткичи - 64690.

"Шарқ" нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй.

Душанба, чоршанба ва жума кунлари чиқади. Буюртма--Г-- 0291 •Босмага бериш вақти 11.30. •Босмага берилди. 1 2 3 4 5 6.